

Öppna jämförelser 2016

Våld i nära relationer

Guide för att tolka resultaten

Denna publikation skyddas av upphovsrättslagen. Vid citat ska källan uppges. För att återge bilder, fotografier och illustrationer krävs upphovsmannens tillstånd.

Publikationen finns som pdf på Socialstyrelsens webbplats. Publikationen kan också tas fram i alternativt format på begäran. Frågor om alternativa format skickas till alternativaformat@socialstyrelsen.se

Publicerad www.socialstyrelsen.se, juni 2016

Innehåll

Inledning.....	4
Våld i nära relationer.....	4
Öppna jämförelser för att stimulera utveckling.....	6
Indikatorer för att följa upp verksamheter.....	6
Hur indikatorerna tagits fram.....	7
Så här kan resultaten tolkas och analyseras lokalt.....	8
Guide i fyra steg.....	8
Stöd för tolkning av Excelfilerna.....	10
Referenser.....	14
Bilaga 1. Indikatorbeskrivningar.....	15
Bilaga 2. Metodbeskrivning.....	46

Inledning

Socialstyrelsen samlar årligen in och publicerar öppna jämförelser inom socialtjänsten och kommunal hälso- och sjukvård. I öppna jämförelser har indikatorer tagits fram för att följa utvecklingen i verksamheter på kommun-, läns- och riksnivå. De belyser olika förhållanden och kan användas för att mäta och följa upp kvaliteten i verksamheter.

Årets insamling har genomförts genom en samlad webbenkät för våld i nära relationer, ekonomiskt bistånd, hemlöshet och utestängning från bostadsmarknaden, missbruks och beroendevården, social barn- och ungdomsvård, socialtjänstens krisberedskap, stöd till personer med funktionsnedsättning (LSS och socialpsykiatri) och äldreområdet. Syftet har varit att göra insamlingen mer effektiv för kommunerna.

En gemensam insamling, med samma frågor gör det möjligt att jämföra resultaten mellan olika verksamhetsområden för ett urval indikatorer. Årets resultat kan inte jämföras med tidigare år eftersom insamlings sättet, flera indikatorer och frågor har ändrats. I likhet med tidigare års öppna jämförelser ligger tyngdpunkten på förutsättningar för god kvalitet inom socialtjänstens olika verksamheter.

Denna guide är avsedd som ett stöd för att tolka resultaten i Excelfilen. Den innehåller en beskrivning av öppna jämförelser och datainsamlingen, ett analysstöd till kommunerna, en metodbilaga samt en beskrivning av alla indikatorer som publiceras inom *våld i nära relationer*.

Våld i nära relationer

Socialstyrelsens öppna jämförelser inom området *våld i nära relationer* (tidigare benämnt stöd till brottsoffer) publiceras nu för femte gången. Jämförelserna omfattar kommunernas myndighetsutövning och stöd till personer som utsatts för våld av närstående. På Socialstyrelsens webbplats, under rubriken Öppna jämförelser våld i nära relationer publiceras följande:

- En Excelfil som innehåller årets jämförelser ("Resultat för samtliga kommuner 2016"). Resultat redovisas på kommun-, läns- och riksnivå. Excelfilen kan laddas ner för egen bearbetning.
- En powerpoint-presentation med ett urval resultat inom området våld i nära relationer samt ett urval resultat för indikatorer som kan jämföras mellan olika verksamhetsområden inom socialtjänsten.

Socialstyrelsen har avgränsat uppdraget att ta fram öppna jämförelser av kommunens stöd till våldsutsatta personer till följande grupper:

- vuxna utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående (våldsutsatta vuxna)
- barn utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående (våldsutsatta barn).

- barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående (barn som bevittnat våld).

Det innebär att stödet till andra personer som utsatts för våld inte ingår i jämförelserna, till exempel stöd till personer utsatta för våld av en okänd person. Motivet till avgränsningen är främst att socialnämnden enligt 5 kap. 11 § socialtjänstlagen (2001:453) SoL, har ett särskilt ansvar att beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation. Nämnden ansvarar också för att ett barn som bevittnat våld får det stöd och den hjälp som barnet behöver (5 kap. 11 § andra och fjärde stycket SoL). Enligt 5 kap. 11 § tredje stycket SoL framgår också att socialnämnden ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Öppna jämförelser för att stimulera utveckling

Öppna jämförelser är ett verktyg för att analysera, följa och utveckla socialtjänstens verksamheter på lokal, regional och nationell nivå. Den främsta målgruppen är därför beslutsfattare och utförare på dessa nivåer. Syftet med öppna jämförelser är att det ska stimulera till kunskapsutveckling för att främja en jämlik socialtjänst och hemsjukvård med god kvalitet. Målet är att de verksamhetsförbättringar som öppna jämförelser ska stimulera till kommer brukaren till gagn, att den enskilde får rätt insatser utifrån dennes behov.

I öppna jämförelser kan verksamheter jämföras på kommunal nivå utifrån indikatorer, bakgrundsmått och bakgrundsuppgifter. Jämförelser kan även göras med resultat för läns- och riksnivå. Analyser av resultaten kan också ge en uppfattning av vad som kan behöva utvecklas för att stärka kvaliteten i verksamheten.

Uppgifterna som presenteras i öppna jämförelser är ett av flera sätt att belysa förutsättningar för god kvalitet inom socialtjänsten. Det är därför viktigt att resultaten bedöms och analyseras såväl lokalt som regionalt. Positiva resultat är ingen garanti för god kvalitet i det enskilda fallet och vice versa. Jämförelserna behöver kompletteras med andra underlag för att få en mer heltäckande bild av de faktiska förhållandena.

I nästa avsnitt presenteras en översiktlig guide i fyra steg för hur resultaten från öppna jämförelser kan tolkas och analyseras lokalt

Indikatorer för att följa upp verksamheter

En indikator är ett mått som påvisar (indikerar) ett underliggande förhållande eller en utveckling. Indikatorer belyser olika förhållanden och kan användas för att mäta och följa upp kvaliteten i verksamheter. En indikator anger en riktning för ett önskvärt resultat. Indikatorerna ska kunna påverkas av huvudmannen eller utföraren, det ska med andra ord vara möjligt att förändra sina resultat över tid [1]. En indikator anger en riktning för ett önskvärt resultat. Resultaten ger även en bild över vad som kan behöva utvecklas på nationell nivå.

Det finns behov av indikatorer som mäter såväl strukturer som processer och resultat för att stimulera till ett systematiskt förbättringsarbete. Det är också viktigt att indikatorerna upplevs som meningsfulla för berörda huvudmän och utförare och bidrar till kunskap om samband mellan insatser och resultat [2].

Struktur- och processindikatorer speglar förutsättningar för god kvalitet och att uppnå resultat. *Strukturindikatorer* belyser de resurser en verksamhet har, till exempel kompetens, rutiner och överenskommelser. *Processindikatorer* kan belysa både att och hur aktiviteter genomförs, till exempel olika insatser. Därmed kan även processresultat för en verksamhet mätas.

Resultatindikatorer speglar de resultat som uppnåtts för enskilda individer, det vill säga om insatser lett till avsedda mål.

Hur indikatorerna tagits fram

Indikatorerna i öppna jämförelser baseras på aktuell forskning, beprövad erfarenhet, lagstiftning och utgår från ett brukarperspektiv.

Kvalitetsindikatorer tas fram i enlighet med en modell som ställer krav på tillgång till ett evidensbaserat kunskapsunderlag [1,3]. I de fall då evidensbaserad kunskap saknas bygger indikatorerna på en dialog med brukarorganisationer, professionella yrkesgrupper från kommuner, privata och idéburna utförare samt med forskare.

En viktig utgångspunkt i modellen är de sex kvalitetsområden som tagits fram gemensamt av Socialstyrelsen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) för öppna jämförelser inom socialtjänstens områden. Kvalitetsbegreppet inom SoL och lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS, innefattar följande aspekter:

- tillgänglighet
- helhetssyn och samordning
- kunskapsbaserad verksamhet
- självbestämmande och integritet
- trygghet och säkerhet
- effektivitet.

Dessa områden är inte ömsesidigt uteslutande, vilket innebär att en indikator kan referera till två eller fler kvalitetsområden samtidigt. Kvalitetsområdena är framtagna för att underlätta tolkningen av resultatet för indikatorn och förtydligar för huvudmännen och utförarna vilka aspekter på kvalitet som indikatorn refererar till utifrån lagstiftningen.

Så här kan resultaten tolkas och analyseras lokalt

Socialstyrelsens indikatorbaserade öppna jämförelser kan användas som ett underlag i förbättringsarbetet. För att gå vidare i utvecklingsarbetet kan kommuner och verksamheter bearbeta och analysera resultaten utifrån sina lokala förutsättningar. Detta kan göras utifrån fyra steg. Dessa steg beskrivs kort nedan. Steg tre som handlar om att lära av utvecklingen över tid är dock inte helt tillämplig för årets jämförelser eftersom insamlings sättet, flera indikatorer och frågor har ändrats. I de fall jämförelser görs måste eventuella likheter och skillnader i resultaten tolkas med en viss försiktighet

Guide i fyra steg

1. Identifiera förbättringsområden

Genomgång av kommunens resultat i öppna jämförelser.

- Hur skiljer sig kommunens resultat för de olika indikatorerna från resultat för andra kommuner, kommungrupper, länet och riket? Sortera kommunerna med den sorteringsfunktion som finns i vänstermarginalen för att jämföra resultaten med likvärdiga kommuner storleksmässigt. Resultaten kan sorteras enligt följande:
 - *Län*
 - *Kommungruppering utifrån antalet invånare (5 grupper)*
 - *Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning (10 grupper)*
- Indikatorområden: Finns det ett eller flera områden som behöver utvecklas? T.ex. indikatorer inom indikatorområdet *systematisk uppföljning*.
- Resultat i Socialstyrelsens andra öppna jämförelser inom socialtjänsten: Finns det indikatorer inom flera av socialtjänstens verksamhetsområden som kan behöva utvecklas samtidigt? Exempelvis *systematisk uppföljning*.
- Välj område att arbeta vidare med.

2. Komplettera med annan information

Ta fram annan relevant information för det område ni valt att arbeta vidare med för att få en mer nyanserad och heltäckande bild av förhållandena.

Komplettera med uppgifter från exempelvis:

- Andra öppna jämförelser inom individ och familjeomsorgen (IFO).
- Nyckeltal, kostnader och statistik från andra källor som SCB och Kolada.

- Statistik från skolan, hälso- och sjukvården och kvinno- och brottsofferjourer.
- Officiell kriminalstatistik från polisen och BRÅ över polisanmälda brott i kommunen.
- Kommunens egen statistik och uppföljningar som lokala brukarundersökningar.
- Resultat av tillsyn från Inspektionen för vård och omsorg (IVO).
- Resultat från återkommande nationella undersökningar som kan redovisas på länsnivå från SCB (om levnadsförhållanden, ULF), BRÅ (nationella trygghetsundersökningen, NTU) och Nationellt centrum för kvinnofrids (NCK) omfångsundersökningar.

3. Vad kan man lära av utvecklingen över tid?

Jämför årets resultat med tidigare års öppna jämförelser

- för indikatorer som är direkt jämförbara (den Excelfil som innehåller indikatorer med jämförelser över tid och som vanligtvis publiceras på Socialstyrelsens webbplats, utgår 2016)
- med utvecklingen över tid och med utvecklingen i andra kommuner, kommungrupper, länet och riket.

Kartlägg vilka förändringar som kan ha påverkat utvecklingen

Exempel på förändringar:

- Ändrade förutsättningar i kommunen, organisationsstruktur, personalförändringar, nya metoder, förändringar i samhället i stort (lagändringar, policy, m.m.).
- Vad har förändrats, när skedde förändringarna och hur?

4. Slutsatser, mål och genomförande

Beskriv vad ni vill utveckla och förbättra i verksamheten

Utgå från resultaten från öppna jämförelser och annan inhämtad information.

Sätt upp mål.

Vad kan/ska ni göra för att uppnå målet/målen?

- Vilka aktiviteter ska genomföras för att uppnå dessa mål?
- Vilka personer/aktörer ska göra vad och när?
- Finns det förväntade kostnadsförändringar?
- När ska målen vara uppnådda?

Beskriv när och hur en uppföljning/avstämning av målen ska genomföras.

Stöd för tolkning av Excelfilerna

Socialstyrelsen publicerar jämförelserna för landets kommuner och stadsde-
lar i en Excelfil på myndighetens webbplats
www.socialstyrelsen.se/oppnajamforelser:

- *Resultat för samtliga kommuner 2016*

Denna Excelfil kan laddas ner för egen bearbetning.

Färgläggning indikerar utvecklingsområden

I Excelfilerna redovisas resultatet för indikatorerna färglagda med grön, gul
och röd bakgrund, där det är möjligt att ange ett önskvärt värde. (Grått
indikerar att indikatorn inte är aktuell att mäta.)

Färgerna indikerar:

- grönt – önskvärt resultat
- gult – delvis önskvärt resultat
- rött – ett utvecklingsområde.

Kvalitetsområden

I Excelfilen redovisas resultatet för indikatorerna uppdelade i kvalitetsområ-
den och indikatorområden. Dessa är framtagna för att underlätta vid tolk-
ningen av resultatet för indikatorn. De aktuella kvalitetsområdena redovisas
nedan.

Tillgänglighet

Tillgänglig innebär att det är lätt att få kontakt med socialtjänsten och vid
behov få del av tjänsterna inom rimlig tid. Information och kommunikation
är begriplig och anpassad efter olika gruppers och individers behov. Kom-
munikationen mellan den enskilde och professionen präglas av ömsesidighet
och dialog. Verksamheterna är fysiskt tillgängliga.

Helhetssyn och samordning

Helhetssyn utgår från den enskildes samlade livssituation. Då den enskilde
har behov av tjänster som bedrivs inom olika verksamheter eller av olika
utförare/professioner är dessa samordnade. Det finns en tydlig ansvarsfördel-
ning. Tjänsterna präglas av kontinuitet.

Kunskapsbaserad verksamhet

Kunskapsbaserad innebär att tjänsterna utförs i enlighet med vetenskap och
beprövad erfarenhet. Den enskildes erfarenheter tas till vara.

Självbestämmande och integritet

Självbestämmande och integritet innebär att den enskilde är delaktig, har
inflytande och ges möjlighet till egna val.

Trygghet och säkerhet

Trygg och säker innebär att tjänsterna utförs enligt gällande regelverk.
Tjänsterna är transparenta vilket innebär förutsägbarhet och möjlighet till
insyn. Risk för kränkning, försummelse, fysisk eller psykisk skada förhindras
genom förebyggande arbete.

Effektivitet

Effektivitet innebär att resurserna utnyttjas på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål för verksamheten.

Indelning och sortering

Resultaten i Excelfilerna kan sorteras enligt följande:

- Län
- Kommungrupper utifrån antal invånare, 5 grupper (se tabell 1 nedan)
- Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) kommungruppsindelning, 10 grupper (se listan nedan)

Kommungruppering utifrån antal invånare

Då förutsättningarna för arbetet avseende stöd till våldsutsatta personer kan variera med storleken på kommunen, har Socialstyrelsen delat in kommunerna i fem grupper utifrån antalet kommuninvånare (se tabell 1). Syftet med denna indelning är att den ska underlätta för kommunen att hitta jämförbara kommuner. Indelningen är gjord utifrån en bedömning av kommunernas organisatoriska skillnader med utgångspunkt från invånarantalet.

Tabell 1. Indelning utifrån antal invånare i kommuner, grupp 1-5.

Kommun-grupp:	Antal invånare:	Kommuner:
Grupp 1 137 kommuner	1–14 999	Nykvarn, Vaxholm, Älvkarleby, Heby, Vingåker, Gnesta, Oxelösund, Trosa, Odeshög, Ydre, Kinda, Boxholm, Åtvidaberg, Valdemarsvik, Söderköping, Vadstena, Aneby, Gnosjö, Mullsjö, Habo, Vaggeryd, Sävsjö, Uppvidinge, Lessebo, Tingsryd, Markaryd, Högsby, Torsås, Mörbylånga, Hultsfred, Mönsterås, Emmaboda, Borgholm, Olofström, Svalöv, Östra Göinge, Örkelljunga, Bjuv, Skurup, Hörby, Tomelilla, Bromölla, Osby, Perstorp, Åstorp, Båstad, Hylte, Öckerö, Tjörn, Sotenäs, Munkedal, Tanum, Dals-Ed, Färgelanda, Vårgårda, Bollebygd, Grästorp, Essunga, Karlsborg, Gullspång, Tranemo, Bengtsfors, Mellerud, Lilla Edet, Svenljunga, Herrljunga, Götene, Tibro, Töreboda, Lysekil, Strömstad, Åmål, Hjo, Tidaholm, Kil, Eda, Torsby, Storfors, Munkfors, Forshaga, Grums, Årjäng, Sunne, Filipstad, Hagfors, Lekeberg, Laxå, Degerfors, Hällefors, Ljusnarsberg, Askersund, Nora, Skinnskatteberg, Surahammar, Kungsör, Norberg, Fagersta, Arboga, Vansbro, Malung-Sälen, Gagnef, Rättvik, Orsa, Älvdalen, Smedjebacken, Säter, Ockelbo, Hofors, Ovanåker, Nordangstig, Ånge, Ragunda, Bräcke, Krokomb, Strömsund, Åre, Berg, Härjedalen, Nordmaling, Bjurholm, Vindeln, Robertsfors, Norsjö, Malå, Storuman, Sorsele, Dorotea, Vännäs, Vilhelmina, Åsele, Lycksele, Arvidsjaur, Arjeplog, Jokkmokk, Överkalix, Övertorneå, Pajala, Älvsbyn, Haparanda
Grupp 2 forts. Grupp 2 72 kommuner	15 000– 29 999	Ekerö, Salem, Upplands-Bro, Nynäshamn, Håbo, Knivsta, Tierp, Östhammar, Flen, Finspång, Mjölby, Gislaved, Nässjö, Vetlanda, Eksjö, Tranås, Alvesta, Älmhult, Ljungby, Nybro, Oskarshamn, Vimmerby, Ronneby, Sölvesborg, Staffanstorps, Burlöv, Kävlinge, Lomma, Svedala, Sjöbo, Höör, Klippan, Höganäs, Ystad, Simrishamn, Laholm, Stenungsund, Orust, Ale, Vara, Ulricehamn, Mariestad, Skara, Hammarö, Kristinehamn, Arvika, Säffle, Hallsberg, Kumla, Karlskoga, Lindesberg, Hallstahammar, Sala, Köping, Leksand, Mora, Hedemora, Avesta, Ludvika, Ljusdal, Söderhamn, Bollnäs, Timrå, Härnösand, Kramfors, Sollefteå, Kalix, Gällivare, Boden, Kiruna
Grupp 3	30 000–	Upplands Väsby, Vallentuna, Österåker, Värmdö, Järfälla, Tyresö,

52 kommuner	69 999	Täby, Danderyd, Sollentuna, Sundbyberg, Lidingö, Norrtälje, Sigtuna, Enköping, Nyköping, Katrineholm, Strängnäs, Motala, Värnamo, Kalmar, Västervik, Gotland, Karlskrona, Karlshamn, Vellinge, Landskrona, Eslöv, Trelleborg, Ängelholm, Hässleholm, Falkenberg, Varberg, Härryda, Partille, Lerum, Mark, Mölndal, Kungälv, Uddevalla, Vänersborg, Trollhättan, Alingsås, Lidköping, Skövde, Falköping, Falun, Borlänge, Sandviken, Hudiksvall, Örnköldsvik, Östersund, Piteå
Grupp 4 25 kommuner	70 000– 199 999	Huddinge, Botkyrka, Haninge, Södertälje, Nacka, Solna, Eskilstuna, Linköping, Norrköping, Jönköping, Växjö, Lund, Helsingborg, Kristianstad, Halmstad, Kungsbacka, Borås, Karlstad, Örebro, Västerås, Gävle, Sundsvall, Umeå, Skellefteå, Luleå
Grupp 5 4 städer	200 000 -	Stockholm, Malmö, Göteborg, inklusive stadsdelar/stadsområden samt Uppsala.

SKL:s kommungruppsindelning

Sveriges Kommuner och Landstings kommungruppsindelning är reviderad. Den nya indelningen började gälla från den 1 januari 2011. Grupperingen är tänkt att användas vid analyser, jämförelser och redovisning. Här nedan redovisas de tio grupperna som ingår i indelningen 2011 med antal kommuner som ingår i respektive grupp och en kort beskrivning:

1. Storstäder (3 kommuner)

Kommuner med en folkmängd som överstiger 200 000 invånare.

2. Förortskommuner till storstäder (38 kommuner)

Kommuner där mer än 50 procent av nattbefolkningen pendlar till arbetet i någon annan kommun. Det vanligaste utpendlingsmålet ska vara någon av storstäderna.

3. Större städer (31 kommuner)

Kommuner med 50 000–200 000 invånare samt en tätortsgrad överstigande 70 procent.

4. Förortskommuner till större städer (22 kommuner)

Kommuner där mer än 50 procent av nattbefolkningen pendlar till arbetet i en annan kommun. Det vanligaste utpendlingsmålet ska vara någon av de större städerna i grupp 3.

5. Pendlingskommuner (51 kommuner)

Kommuner där mer än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till en annan kommun.

6. Turism- och besöksnäringkommuner (20 kommuner)

Kommuner där antalet gästnätter på hotell, vandrarhem och campingar överstiger 21 per invånare eller där antalet fritidshus överstiger 0,20 per invånare.

7. Varuproducerande kommuner (54 kommuner)

Kommun där 34 procent eller mer av nattbefolkningen mellan 16 och 64 år är sysselsatta inom tillverkning och utvinning, energi och miljö samt byggverksamhet (SNI2007).

8. Glesbygdskommuner (20 kommuner)

Kommun med en tätortsgrad understigande 70 procent och mindre än åtta invånare per kvadratkilometer.

9. Kommuner i tätbefolkad region (35 kommuner)
Kommun med mer än 300 000 personer inom en radie på 112,5 kilometer.

10. Kommuner i glesbefolkad region (16 kommuner)
Kommun med mindre än 300 000 personer inom en radie på 112,5 km.

För ytterligare information se Sveriges Kommuner och Landsting
<http://skl.se/tjanster/kommunerlandsting/faktakommunerochlandsting/kommungruppsindelning.2051.html>

Referenser

1. Handbok för utveckling av indikatorer. För god vård och omsorg. Stockholm: Socialstyrelsen; 2014.
2. Anell, A. Styrning i vården genom uppföljning av indikatorer på kvalitet och effektivitet. Lund: Institutet för ekonomisk forskning, Lunds universitet; 2014.
3. Modell för utveckling av kvalitetsindikatorer i socialtjänsten. Stockholm: Socialstyrelsen & Sveriges kommuner och landsting, SKL; 2007.

Bilaga 1. Indikatorbeskrivningar

I denna bilaga beskrivs samtliga indikatorer som publiceras i öppna jämförelser av kommunernas arbete med våld i nära relationer juni 2016. Indikatorerna presenteras indelade i dimensioner för god vård och omsorg, kvalitetsområde och indikatorområden.

För alla beskrivningar gäller att med ordet kommunen avses kommuner och stadsdelar i Stockholm och Göteborg och stadsområden i Malmö. Mätdatum motsvarar Med mätdatum avses förhållanden som gällde i kommunen den 1 februari 2016, om inget annat anges. I varje beskrivning anges vilken fråga i enkäten som indikatorn baseras på (om enkäten utgör datakällan). Hela enkäten finns på Socialstyrelsens webbplats för öppna jämförelser.

Kvalitetsområden och dimensioner

Nedan finns definitioner för de kvalitetsområden som öppna jämförelser av socialtjänsten utgått ifrån vid framtagande av indikatorer, i tabell 1. Socialstyrelsen tog under 2013 fram dimensioner för god vård och omsorg. Definitioner av dessa dimensioner och hur de överensstämmer med kvalitetsområdena framgår också i tabellen.

Tabell 1. Dimensioner för god vård och omsorg i jämförelser med kvalitetsområden.

Dimension	Definition	Kvalitetsområde	Definition
Kunskapsbaserad	Vården och omsorgen ska baseras på bästa tillgängliga kunskap och bygga på både vetenskap och beprövad erfarenhet.	Kunskapsbaserad verksamhet	Kunskapsbaserad innebär att tjänsterna utförs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Den enskildes erfarenheter tas till vara.
Individanpassad	Vården och omsorgen ska ges med respekt för individens specifika behov, förväntningar och integritet. Individerna ska ges möjlighet att vara delaktiga.	Självbestämmande och integritet Helhetssyn och samordning	Självbestämmande och integritet innebär att den enskilde är delaktig, har inflytande och ges möjlighet till egna val. Helhetssyn utgår från den enskildes samlade livssituation. Då den enskilde har behov av tjänster som bedrivs inom olika verksamheter eller av olika utförare/professioner är dessa samordnade. Det finns en tydlig ansvarsfördelning. Tjänsterna präglas av kontinuitet.

Dimension	Definition	Kvalitets- område	Definition
Säker	Vården och omsorgen ska vara säker. Riskförebyggande verksamhet ska förhindra skador. Verksamheten ska också präglas av rättssäkerhet.	Trygghet och säkerhet	Trygg och säker innebär att tjänsterna utförs enligt gällande regelverk. Tjänsterna är transparenta vilket innebär förutsägbarhet och möjlighet till insyn. Risk för kränkning, försummelse, fysisk eller psykisk skada förhindras genom förebyggande arbete.
Tillgänglig	Vården och omsorgen ska vara tillgänglig och ges i rimlig tid och ingen ska behöva vänta oskälig tid på vård eller omsorg.	Tillgänglighet	Tillgänglig innebär att det är lätt att få kontakt med socialtjänsten och vid behov få del av tjänsterna inom rimlig tid. Information och kommunikation är begriplig och anpassad efter olika gruppers och individers behov. Kommunikationen mellan den enskilde och professionen präglas av ömsesidighet och dialog. Verksamheterna är fysiskt tillgängliga.
Effektiv	Vården och omsorgen ska utnyttja tillgängliga resurser på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål.	Effektivitet	Effektivitet innebär att resurserna utnyttjas på bästa sätt för att uppnå uppsatta mål för verksamheten.
Jämlik	Vården och omsorgen ska tillhandahållas och fördelas på lika villkor för alla.		

Tillgänglighet

Information på kommunens webbplats (4 indikatorer)	
Indikatornamn	Information på kommunens webbplats finns tillgänglig som lättläst och talad information
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Lättläst svenska – barn 2. Lättläst svenska – vuxna 3. Talad information – barn 4. Talad information – vuxna
Indikator/Mått	<p>Information på kommunens webbplats finns tillgänglig som</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lättläst svenska(LL) 2. Talad information (Lyssna) <p>för socialtjänstens område:</p> <ol style="list-style-type: none"> A. Ekonomiskt bistånd B. Missbruk C. Socialpsykiatri D. Våld i nära relationer – barn E. Våld i nära relationer – vuxna F. Barn och unga G. LSS - barn H. Äldre I. Hemlöshet
Kvalitetsdimension	Tillgänglig vård och omsorg
Kvalitetsområde	Tillgänglighet
Indikatorområde	Information på kommunens webbplats
Syfte	Information på webbplatsen möjliggör för enskilda att få adekvat information om kommunens skyldigheter, individens rättigheter samt

	tillgängligt utbud av verksamheter och insatser för enskilda. För att alla människor oberoende av funktionsförmåga, ålder och språkkunskaper ska kunna ta del av informationen krävs att denna är målgruppsanpassad, tillgänglig och begriplig. Till socialnämndens uppgifter hör att informera om socialtjänsten i kommunen eller stadsdelen (3 kap. 1 § SoL).
Målvärde	Kommunen har information på kommunens webbplats tillgänglig som lättläst och talad information.
Typ av indikator	Struktur
Status	Indikator med befintlig data
Teknisk beskrivning	Indikatorn bygger på följande enkätfråga: (G)1. I vilka av angivna format finns informationen tillgänglig på er webbplats för nedanstående områden inom socialtjänsten den 1 februari 2016? Översatt Lättläst Lyssna (talad information) Gäller information inom nedanstående områden inom socialtjänsten: A) Ekonomiskt bistånd B) Missbruk C) Socialpsykiatri D) Våld i nära relationer – barn E) Våld i nära relationer – vuxna F) Barn och unga G) Stöd till personer med funktionsnedsättning, LSS - barn H) Äldre I) Hemlöshet Definitioner: Med information avses här information om vad kommunen erbjuder för stöd och hjälp inom nedanstående områden inom socialtjänsten. Med översatt avses att informationen översatts till de språk som är vanligast förekommande (förutom svenska) bland invånarna i kommunen/stadsdelen. Med lättläst avses att texten omarbetats till ett förenklat språk anpassat till målgruppen. Vissa lättlästa texter har även ett förenklat innehåll, t.ex. när målgruppen är barn eller personer med utvecklingsstörning. Med lyssna avses så kallad talad information , lyssna-funktionen innebär att texten går att få uppläst. Svarsalternativ: För respektive verksamhetsområde: Översatt (ja)/Lättläst (ja)/Lyssna (ja)/Informationen finns inte tillgänglig i något av de angivna formaten/Ej aktuellt, området finns ej i vår socialtjänst Redovisas som Ja/Nej/Ej aktuellt för indikatorerna: 1. Lättläst svenska 2. Talad information Beräkning: För att uppnå målvärdet krävs att kommunen svarat Ja på frågorna: G1 (Lättläst) G1 (Talad information) för respektive verksamhetsområde (A- I). För län och riket redovisas andelen svaranden som uppfyller målvärdet, dvs. Ja. Redovisningsnivåer: Stadsdelar/stadsområden i Stockholm, Göteborg och Malmö, kommuner, storstadsnivå, län och riket Mätdatum/mätperiod: 1 februari 2016 Datatäckning: Svarefrekvens: 91 procent
Datakällor	Kommunen/Statistikcentralen öppna jämförelser socialtjänst 2016
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetning-

Information på kommunens webbplats (6 indikatorer)	
Indikatornamn	Aktuell information om stöd och hjälp till 1) kvinnor som utsatts för våld 2) män som utsatts för våld 3) barn som bevittnat våld 4) barn som utsatts för våld 5) kvinnor som utövat våld 6) män som utövat våld
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Aktuell information om stöd och hjälp till (respektive målgrupp)
Indikator/Mått	Kommunen har aktuell information på kommunens webbplats om vilket stöd och hjälp som erbjuds till (respektive målgrupp)
Kvalitetsdimension	Tillgänglig
Kvalitetsområde	Tillgänglighet
Indikatorområde	Information på kommunens webbplats
Syfte	Det är viktigt att information om vilket stöd och hjälp socialtjänsten kan erbjuda finns lättillgängligt och kan nå ut till olika målgrupper. På detta sätt kan fler nås av insatser och insatserna kan ges tidigare. Till socialnämndens uppgifter hör att informera om socialtjänsten i kommunen eller stadsdelen (3 kap. 1 § SoL). Socialnämnden bör planera för hur grupper och enskilda, såväl vuxna som barn, ska nås med information om nämndens verksamhet för våldsutsatta och barn som bevittnat våld (allmänna råd i 3 kap. SOSFS 2014:4). Webben är en av de kanaler där kommunen eller stadsdelen kan informera om sin verksamhet (Våld - handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2015).
Målvärde	Kommunen har aktuell information på kommunens webbplats om vilket stöd och hjälp som erbjuds till (respektive målgrupp)
Typ av indikator	Strukturmått
Teknisk beskrivning	Indikatorn bygger på följande enkätfråga: (V)1. Har ni den 1 februari 2016 aktuell information på kommunens webbplats om vad ni erbjuder för stöd och hjälp till... 1. kvinnor som utsatts för våld av närstående? 2. män som utsatts för våld av närstående? 3. barn som bevittnat våld av eller mot närstående? 4. barn som själva utsatts för våld av närstående? 5. kvinnor som utövat våld mot närstående? 6. män som utövat våld mot närstående? Svarsalternativ för varje målgrupp: Ja/Nej. Definitioner: Med aktuell avses att informationen kontrollerats, uppdaterats eller tagits fram under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån). Beräkning: För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen för respektive indikator svarat "Ja" på fråga V1 för den målgrupp som ingår i indikatorn. Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja Mätdatum/Mätperiod: 2015-02-01 – 2016-01-31
Datakällor	Kommunen-käten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Tillgänglighet utanför kontorstid	
Indikatornamn	Social jourverksamhet
Indikatorns kortnamn (i Excelfilen)	Socialjour
Indikator/mått	Kommunen har en social jourverksamhet bemannad med socionomutbildad personal all tid utanför kontorstid året runt. Joureten bedrivs i kommunens egen regi eller genom avtal med annan kommun.
Kvalitetsdimension	Tillgänglig vård och omsorg
Kvalitetsområde	Tillgänglighet
Indikatorområde	Tillgänglighet utanför kontorstid
Syfte	För personer i akut kris bör det finnas en socialjour tillgänglig dygnet runt med socionomutbildad personal, för ett professionellt bemötande vid olika former av krissituationer. Joureten personal bör kunna bemöta och hantera situationer för alla enskilda oavsett deras ålder och behov. Enligt 3 kap. 6 § SoL bör alla kommuner ha en socialjour.
Målvärde	Kommunen har en socialjour med socionomutbildad personal all tid utanför kontorstid året runt.
Typ av indikator	Struktur
Status	Indikator med befintlig data
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfrågor:</p> <p>G2. Har ni den 1 februari 2016 jourverksamhet med personal som har socionomexamen all tid utanför kontorstid året runt? Svarsalternativ: Ja/Nej</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med jourverksamhet menas att vara beredd på kommande händelseutveckling och där man omedelbart kan nås per telefon, ge råd och stöd, göra en professionell bedömning och där man vid behov kan vara på plats exempelvis hos en familj inom högst 2 timmar. Med all tid avses bemanning dygnet runt vardagar, lördagar, söndagar och helgdagar.</p> <p>G2 a. Har ni någon jourverksamhet utanför kontorstid? Svarsalternativ Ja/Nej</p> <p>G2 b. Vilka tider har ni jourverksamhet utanför kontorstid? (ange tid)</p> <p>G2 c. Hur bemannas jourverksamheten utanför kontorstid? Svarsalternativ (ett eller flera): Personal med socionomutbildning /Socialchef/Annan, ange vem.</p> <p>Beräkning: För att uppnå målvärdet krävs Ja på fråga G2, har jourverksamhet med socionomutbildad personal all tid utanför kontorstid året runt. Redovisas som: Ja/Nej.</p> <p>Redovisningsnivåer: Stadsdelar/stadsområden i Stockholm, Göteborg och Malmö, kommun, storstadsnivå, län och riket</p> <p>Mätdatum: 1 februari 2016.</p> <p>Datatäckning: Svarsfrekvens: 91 procent</p>
Datakällor	Kommunenät öppna jämförelser socialtjänst 2016
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen. För att förhindra detta har bearbetningsprogram kontrollerats och resultaten har kontrollerats med avseende på rimlighet.

Helhetssyn och samordning

Intern samordning i enskilda ärenden (9 indikatorer)	
Indikatornamn	Aktuell rutin för samordning mellan Våld i nära relationer och <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonomiskt bistånd 2. Missbruk 3. Socialpsykiatri 4. Hemlöshet 5. Familjerätt 6. Barn och unga 7. LSS-barn 8. LSS-vuxna 9. Äldreomsorg
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Aktuell rutin för samordning med (respektive verksamhetsområde)
Indikator/Mått	Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för samordning i enskilda ärenden mellan verksamheten Våld i nära relationer och andra verksamheter inom socialtjänsten.
Kvalitetsdimension	Individanpassad
Kvalitetsområde	Helhetssyn och samordning
Indikatorområde	Intern samordning i enskilda ärenden
Syfte	Personer med behov av olika insatser inom socialtjänsten ska få sina insatser samordnade. En formaliserad och strukturerad samordning i form av gemensamma skriftliga rutiner för handläggningen i enskilda ärenden bidrar till stabilitet, förutsägbarhet och kontinuitet. Rutiner som beskriver ansvarsfördelningen och ett bestämt tillvägagångssätt kan minska risken för godtycke och utgöra ett stöd för handläggarna, till nytta för den enskilde. Indikatoren utgår från 3 kap 5 § socialtjänstlagen (2001:453) och 4 kap. 5 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9). För att säkra att rutinerna är aktuella och stödjer insatserna till den enskilde är det viktigt att de regelbundet följs upp.
Målvärde	Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för samordning i enskilda ärenden mellan verksamheten Våld i nära relationer och andra verksamheter inom socialtjänsten.
Typ av indikator	Strukturmått
Teknisk beskrivning	Indikatoren bygger på följande enkätfråga: G3. Har ni den 1 februari 2016 skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur samordning i enskilda ärenden ska ske mellan nedanstående områden inom socialtjänsten? Svarsalternativ för varje kombination av två verksamhetsområden inom socialtjänsten: Ja/ Nej/ Nej, behövs inte, samordning sker genom att verksamheten har samma personal och/eller ansvarig chef/ Ej aktuellt, området/ena finns inte i vår socialtjänst. G3 a. Har ni någon gång under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) följt upp dessa rutiner för samordning mellan nedanstående områden inom socialtjänsten? Svarsalternativ för varje kombination av två verksamhetsområden inom socialtjänsten: Ja/Nej/Ej aktuellt, då rutinen upprättades nyligen, dvs. efter den 1 feb 2015. Definitioner: Med ledningsnivå avses den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om gemensamma rutiner som avser flera delverksamheter/målgrupper. Med rutin avses ett bestämt tillvägagångssätt för hur aktiviteter ska genomföras kring enskilda som har sammansatta behov samt ange ansvarsfördelningen när verksamheten är uppdelad i olika delverksamheter/målgrupper. Rutinen ska vara känd och användas av ansvariga handläggare.

	<p>Med samordning i enskilda ärenden avses koordination av resurser och arbetsinsatser mellan olika områden inom socialtjänsten för att få högre kvalitet och större effektivitet.</p> <p>Med följt upp avses att berörda aktörer tillsammans på ett systematiskt sätt kontrollerat att den rutin som finns för intern samordning <u>används och fungerar</u> på avsett sätt samt att den vid behov har reviderats. Uppföljningen ska vara dokumenterad.</p> <p>Beräkning: För att uppnå målvärdet krävs att kommunen för respektive indikator svarat: "Ja" på fråga G3 och "Ja" eller "ej aktuellt" på fråga G3a, alternativt "nej, behövs inte" på fråga G3.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. JA.</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2015-02-01 – 2016-01-31</p>
Datakällor	Kommunenheten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Extern samverkan i enskilda ärenden (6 indikatorer)

Indikatornamn	Aktuell överenskommelse om samverkan i enskilda ärenden mellan socialtjänstens verksamhetsområde Våld i nära relationer och <ol style="list-style-type: none"> 1. Primärvården 2. Socialpsykiatri 3. Akutmottagningar 4. Ungdomsmottagningar 5. Polisen 6. Kvinnojourer
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Aktuell överenskommelse om samverkan med <ol style="list-style-type: none"> 1. Primärvården 2. Socialpsykiatri 3. Akutmottagningar 4. Ungdomsmottagningar 5. Polisen 6. Kvinnojourer
Indikator/Mått	Kommunen har aktuell skriftlig och på ledningsnivå beslutad överenskommelse för samverkan i enskilda ärenden mellan socialtjänstens verksamhetsområde Våld i nära relationer och <ol style="list-style-type: none"> 1. Primärvården 2. Socialpsykiatri 3. Akutmottagningar 4. Ungdomsmottagningar 5. Polisen 6. Kvinnojourer
Kvalitetsdimension	Individanpassad
Kvalitetsområde	Helhetssyn och samordning
Indikatorområde	Extern samverkan i enskilda ärenden
Syfte	Enskilda kan ha behov av insatser från flera myndigheter och organisationer. För att säkerställa att enskildas behov och möjlighet att få stöd och hjälp tillgodoses kan överenskommelse med frivilligorganisation som arbetar med personer som är hemlösa upprättas. Socialnämndens insatser ska vid behov genomföras i samverkan med andra samhällsaktörer och med organisationer och andra föreningar (3 kap. 5 § SoL). Socialnämnden ska samverka externt med andra verksamheter, myndigheter och organisationer för att skapa förutsättningar för att samordna insatserna från de olika aktörerna så att de inte motverkar varandra (3 kap. 10§ SOSFS 2014:4). Skriftliga överenskommelser beslutade av ledningen där ansvarsfördelningen tydligt framgår är en framgångsfaktor för fungerande samverkan

	<p>(Strategi för samverkan – kring barn och unga som far illa eller riskerar att fara illa. Socialstyrelsen 2007).</p> <p>En formaliserad och strukturerad samverkan i form av en gemensam skriftlig överenskommelse för hur samverkan i enskilda ärenden ska ske är ett sätt att stärka stabilitet, förutsägbarhet och kontinuitet. Överenskommelser som beskriver ansvarsfördelningen och ett bestämt tillvägagångssätt ökar förutsättningarna för en gemensam planering och ett samfällt agerande mellan aktörerna till gagn för den enskilde. Starka motiv för extern samverkan är:</p> <p>Det etiska motivet – samverkan kan hindra att den enskilde faller mellan stolarna.</p> <p>Verksamhetsmotiv – en enskild aktör (myndighet eller organisation) kan inte ensamt svara mot den enskildes samlade behov.</p> <p>Effektivitetsmotiv – med samverkan kan brukaren uppnå en högre livskvalitet till en lägre samhällskostnad.</p> <p>Kunskapsmotiv – samverkan kan bredda och fördjupa kunskapen hos professionerna om varandras områden. Samverkan förstärker specialistkompetensen samtidigt som den integrerar den i en större helhet. (Samverkan i re/habillitering. En vägledning. Socialstyrelsen; 2008).</p> <p>För att säkra att överenskommelsen är aktuell och stödjer insatserna till den enskilde är det viktigt att den regelbundet följs upp.</p>
Målvärde	<p>Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad överenskommelse om samverkan i enskilda ärenden mellan socialtjänstens verksamhetsområde Våld i nära relationer och</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primärvården 2. Socialpsykiatri 3. Akutmottagningar 4. Ungdomsmottagningar 5. Polisen 6. Kvinnojourer
Typ av indikator	Strukturmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>G4. Har ni den 1 februari 2016 skriftliga och på ledningsnivå beslutade överenskommelser för hur samverkan i enskilda ärenden ska ske mellan nedanstående områden inom socialtjänsten och externa aktörer?</p> <p>Svarsalternativ för kombinationerna socialtjänstens verksamhetsområde våld i nära relationer och</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Primärvården 2. Socialpsykiatri 3. Akutmottagningar 4. Ungdomsmottagningar 5. Polisen 6. Kvinnojourer <p>Ja/Nej/Ej aktuellt, området finns inte i vår socialtjänst.</p> <p>G4 a. Har ni någon gång under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) följt upp dessa överenskommelser för samverkan mellan nedanstående områden inom socialtjänsten och externa aktörer?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej/Ej aktuellt, då överenskommelsen upprättades nyligen, dvs. efter den 1 feb 2015.</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med ledningsnivå avses den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om överenskommelser med externa aktörer.</p> <p>Överenskommelsen ska dels beskriva ett bestämt tillvägagångssätt för hur samverkan ska genomföras och dels ange ansvarsfördelningen.</p> <p>Med samverkan i enskilda ärenden avses övergripande gemensamt handlande på organisatoriskt plan för visst syfte. Någon eller några tillför sina specifika resurser, kompetenser och/eller kunskaper till en uppgift som man gemensamt har att genomföra för den enskilde individen.</p> <p>Med följt upp avses att berörda aktörer tillsammans på ett systema-</p>

	<p>tiskt sätt kontrollerat att den överenskommelse som finns för extern samverkan används och fungerar på avsett sätt samt att den vid behov har reviderats. Uppföljningen ska vara dokumenterad.</p> <p>Beräkning: För att uppnå målvärdet krävs att kommunen svarat: "Ja" på fråga G4 och "Ja" eller "ej aktuellt" på fråga G4 a, alternativt "nej, behövs inte" på fråga G4.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. JA.</p> <p>Mätperiod: 1 februari 2015 – 31 januari 2016</p> <p>Datatäckning: Svarefrekvens 91 procent</p>
Datakällor	Kommunen kätten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Kunskapsbaserad verksamhet

Personalens kompetensutveckling (2 indikatorer)	
Indikatornamn	Handläggare som utreder vuxna har under det senaste året fått 1) fortbildning om våld i nära relationer 2) vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Handläggare som utreder vuxna har under det senaste året fått: 1) fortbildning om våld i nära relationer, 2) vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer
Indikator/Mått	Kommunen har under det senaste året genomfört någon form av utbildning inom området våld i nära relationer som riktar sig till handläggare som utreder behov hos våldsutsatta vuxna: 1) fortbildning om våld i nära relationer, 2) vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Personalens kompetensutveckling
Syfte	För att kunna genomföra utredningar av god kvalitet är det viktigt att handläggare har kunskap om våld i nära relationer, t.ex. om olika former av våld och konsekvenser av våldsutsatthet samt riskbedömningar (Våld - handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2015). För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet (3 kap. 3 § andra stycket SoL). Enligt 3 kap. 3 a § SoL ska nämnden använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller motsvarande för vissa uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och ungdom. Den personal som arbetar med handläggning och uppföljning av alla slags ärenden som gäller enskilda enligt socialtjänstlagen bör ha kunskap om våld och andra övergrepp av eller mot närstående samt ha förmågan att omsätta kunskaperna i det praktiska arbetet. Om ärendena avser våldsutsatta vuxna, bör personalen dessutom ha socionomexamen (allmänna råd i 4 kap. SOSFS 2014:4).
Målvärde	Kommunen har under det senaste året genomfört någon form av utbildning inom området våld i nära relationer som riktar sig till handläggare som utreder behov hos våldsutsatta vuxna: 1) fortbildning om våld i nära relationer, 2) vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	Indikatorn bygger på följande enkätfråga: (V)9. Har ni under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) genomfört någon form av utbildning inom området våld i nära relationer som riktar sig till handläggare som utreder behov hos <u>vuxna</u>

	<p>som utsatts för våld av närstående?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fortbildning 2. Vidareutbildning <p>Svarsalternativ för varje form av utbildning: Ja/Nej.</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med utbildning avses exempelvis fortbildning (kurser och konferenser) eller vidareutbildning på högskolenivå för att utveckla handläggarnas kompetens inom området våld i nära relationer.</p> <p>Med fortbildning avses utbildning (kurser och konferenser) i syfte att upprätthålla och utveckla den kompetensnivå som krävs för att kunna utföra arbetsuppgifterna.</p> <p>Med vidareutbildning på högskolenivå avses att personalen genom utbildning på högskolenivå successivt och planerat fördjupar sina kunskaper om området.</p> <p>Beräkning:</p> <p>För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen för respektive indikator svarat "Ja" på fråga V9 för den form av utbildning som ingår i indikatorn.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2015-02-01 – 2016-01-31</p>
Datakällor	Kommunenkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Personalens kompetensutveckling (2 indikatorer)

Indikatornamn	Handläggare som utreder barn som utsatts för våld eller bevittnat våld har under det senaste året fått 1) fortbildning om våld i nära relationer 2) vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Handläggare som utreder barn som utsatts för eller bevittnat våld har under det senaste året fått: 1) fortbildning om våld i nära relationer, 2) vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer
Indikator/Mått	Kommunen har under det senaste året genomfört någon form av utbildning inom området våld i nära relationer som riktar sig till handläggare som utreder behov hos våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld: 1) fortbildning om våld i nära relationer, 2) vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Personalens kompetensutveckling
Syfte	För att kunna genomföra utredningar av god kvalitet är det viktigt att handläggare har kunskap om våld i nära relationer, t.ex. om olika former av våld och konsekvenser av våldsutsatthet samt riskbedömningar (Våld - handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2015). För utförande av uppgifter inom socialtjänsten ska det finnas personal med lämplig utbildning och erfarenhet (3 kap. 3 § andra stycket SoL). Enligt 3 kap. 3 a § SoL ska nämnden använda handläggare som har avlagt svensk socionomexamen eller motsvarande för vissa uppgifter inom socialtjänsten rörande barn och ungdom. Den personal som arbetar med handläggning och uppföljning av alla slags ärenden som gäller enskilda enligt socialtjänstlagen bör ha kunskap om våld och andra övergrepp av eller mot närstående samt ha förmågan att omsätta kunskaperna i det praktiska arbetet. Personal som arbetar med handläggning och uppföljning av ärenden som gäller våldsutsatta barn och barn som bevittnat våld bör dessutom ha kunskaper om hur man för samtal med ett barn om våld och andra övergrepp och vilka konsekvenser det kan få för ett barn att utsättas för eller

	bevittna våld eller andra övergrepp av eller mot närstående (allmänna råd i 4 kap. SOSFS 2014:4).
Målvärde	Kommunen har under det senaste året genomfört någon form av utbildning inom området våld i nära relationer som riktar sig till handläggare som utreder behov hos våldsutsatta barn och barn som bevitnat våld: 1) fortbildning om våld i nära relationer, 2) vidareutbildning på högskolenivå om våld i nära relationer
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>(V)10. Har ni under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) genomfört någon form av utbildning inom området våld i nära relationer som riktar sig till handläggare som utreder behov <u>hos barn som bevitnat</u> våld av eller mot närstående och <u>barn som själva utsatts</u> för våld av närstående?</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Fortbildning 2. Vidareutbildning <p>Svarsalternativ för varje form av utbildning: Ja/Nej.</p> <p>Definitioner: Med utbildning avses exempelvis fortbildning (kurser och konferenser) eller vidareutbildning på högskolenivå för att utveckla handläggarnas kompetens inom området våld i nära relationer. Med fortbildning avses utbildning (kurser och konferenser) i syfte att upprätthålla och utveckla den kompetensnivå som krävs för att kunna utföra arbetsuppgifterna. Med vidareutbildning på högskolenivå avses att personalen genom utbildning på högskolenivå successivt och planerat fördjupar sina kunskaper om området.</p> <p>Beräkning: För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen för respektive indikator svarat "Ja" på fråga V10 för den form av utbildning som ingår i indikatorn.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2015-02-01 – 2016-01-31</p>
Datakällor	Kommunenheten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Personalens kompetensutveckling (2 indikatorer)

Indikatornamn	Aktuell samlad plan för personalens kompetensutveckling inom området Våld i nära relationer: 1) barn 2) vuxna
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Aktuell samlad plan: 1) barn 2) vuxna

Indikator/Mått	<p>Kommunen har den 1 februari 2016 en aktuell, samlad plan för personalens kompetensutveckling som bygger på verksamhetens mål, kartläggning och analys av personalens individuella kompetens. Planen används och fungerar på avsett sätt inom följande områden</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ekonomiskt bistånd 2. missbruk 3. socialpsykiatri 4. våld i nära relationer – barn 5. våld i nära relationer – vuxen 6. barn och unga 7. LSS – barn 8. LSS – vuxen 9. äldre 10. hemlöshet
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Personalens kompetensutveckling
Syfte	<p>Med rätt kompetens ökar förutsättningarna för att personalen ska bidra till insatser av god kvalitet. En viktig uppgift för arbetsgivare är att skapa förutsättningar för kompetensutveckling. En samlad plan för handläggarnas kompetensutveckling bör innehålla en planering för deras fortbildning eller vidareutbildning, som bygger på verksamhetens mål och nämndens kartläggning och analys av handläggarnas individuella kompetens.</p> <p>Handledning kan ha en stödjande funktion för personalen, bidra till den professionella utvecklingen och fungera som en kvalitetssäkring av verksamheten.</p> <p>Kontinuerlig fortbildning kan användas för att säkra tillgång till aktuell kunskap och utveckling på området, såväl professionellt som kunskap om lagar och förordningar.</p> <p>Vidareutbildning på högskolenivå ger handläggare möjlighet att fördjupa sina kunskaper. Flera grupper inom socialtjänstens områden har komplexa och sammansatta behov och skälen till behoven varierar och förändras över tid.</p> <p>Ledningen för socialtjänsten ska säkerställa och fortlöpande kontrollera att personalen har den kompetens som krävs för att utföra arbetsuppgifterna (<i>Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete</i>, SOSFS 2011:9).</p>
Målvärde	Kommunen har en aktuell, samlad plan för personalens kompetensutveckling som bygger på verksamhetens mål och kartläggning och analys av personalens individuella kompetens inom socialtjänstens olika verksamhetsområden (se indikatorn).
Typ av indikator	Struktur
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfrågor:</p> <p>G8: Har ni den 1 februari 2016 en samlad plan för personalens kompetensutveckling, i nedanstående områden inom socialtjänsten? För respektive område enligt indikatorbeskrivningen.</p> <p>Svarsalternativ: ja/nej/ej aktuellt, området finns inte i vår socialtjänst.</p> <p>G8a: Vilka former av kompetensutveckling innehåller den samlade planen, i nedanstående områden inom socialtjänsten?</p> <p>Svarsalternativ:</p> <p>A. Kontinuerlig handledning,</p> <p>B. Fortbildning,</p> <p>C. Vidareutbildning på högskolenivå,</p> <p>D. Annan form av kompetensutveckling.</p> <p>För respektive område enligt indikatorbeskrivningen.</p> <p>G8 b: Har ni någon gång under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) följt upp den samlade planen för personalens kompetensutveckling, i nedanstående områden inom socialtjänsten?</p> <p>Svarsalternativ:</p> <p>Ja/nej/ej aktuellt då planen upprättades nyligen, dvs. efter den 1 februari 2015.</p> <p>Definitioner:</p>

Med **samlad plan** avses en verksamhetsgemensam plan för personalens kompetensutveckling som bygger på verksamhetens mål och kartläggning och analys av personalens individuella kompetens.

Med **personal** inom angivna områden avses handläggare som inom nämndens verksamhet svarar för utredningar och/eller planering, uppföljning enligt SoL, LVU, LSS och LVM, dock ej enhetschefer/motsvarande med verksamhets-, personal- och budgetansvar. En person i personalen kan vara handläggare inom flera områden och denne kan behöva kompetensutveckling inom alla dessa områden.

Med **kontinuerlig handledning** avses handledning av utbildad handledare, i grupp eller enskilt. Handledningen ska vara regelbundet återkommande under en längre tidsperiod, dvs. ges minst en gång varannan vecka under vår- och höstterminen.

Med **fortbildning** avses utbildning i syfte att upprätthålla och utveckla den kompetensnivå som krävs för att kunna utföra arbetsuppgifterna.

Med **vidareutbildning** på högskolenivå avses att personalen genom utbildning på högskolenivå successivt och planerat fördjupar sina kunskaper om området om det finns tillgång till det inom området.

Med **följt upp** avses att ni har kontrollerat att den samlade planen för personalens kompetensutveckling används och fungerar på avsett sätt samt att den vid behov har reviderats. Uppföljningen ska vara dokumenterad.

Beräkning: För att uppnå målvärdet (dvs. Ja) krävs svar på fråga 8, 8a och 8b för respektive område enligt nedan:

Fråga G8: Ja,

Fråga G8a: Ja på svarsalternativen: Kontinuerlig handledning och Fortbildning (minst).

Fråga G8b: Ja eller ej aktuellt, då planen upprättades nyligen, dvs. efter den 1 feb 2015.

Redovisas som: Ja/Nej.

I beräkning på läns- och riksnivå ingår de som uppnått målvärdet.

Redovisningsnivå: Stadsdelar/stadsområden i Stockholm, Göteborg och Malmö, kommun, storstad, län och riket

Mätperiod: 1 februari 2015 – 1 februari 2016

Datatäckning: Svarefrekvens 91 procent.

Datakällor	Kommunenkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Personalens agerande vid indikation på våld (10 indikatorer)

Indikatornamn	Aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld inom 1) Ekonomiskt bistånd 2) Missbruk 3) Socialpsykiatri 4) Våld i nära relationer 5) Barn och unga 6) Familjerätt 7) LSS - barn 8) LSS - vuxen 9) Äldre 10) Hemlöshet.
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Aktuell rutin vid indikation på att en vuxen utsatts för våld inom (respektive verksamhetsområde)
Indikator/Mått	Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för hur handläggare ska gå tillväga vid indikation på att en vuxen person utsatts för våld inom socialtjänstens delverksamheter.
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Personalens agerande vid indikation på våld
Syfte	Socialnämnden har ansvar för att vid behov ge stöd och hjälp till den

	<p>som utsatts för brott och dennes närstående (5 kap. 11 § SoL). Socialnämnden bör avgöra när och hur personal ska ställa frågor om våldsutsatthet i nämndens verksamheter för att kunna identifiera våldsutsatta och barn som bevittnat våld som behöver stöd och hjälp (allmänna råd i 3 kap. SOSFS 2014:4). Skriftliga rutiner för hur personalen ska fråga och agera kan vara ett stöd för personalen. Det är också ett sätt att säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.</p> <p>För att säkra att rutinerna är aktuella och stödjer insatserna till den enskilde är det viktigt att de regelbundet följs upp.</p>
Målvärde	Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för hur handläggare ska gå tillväga vid indikation på att en vuxen person utsatts för våld inom socialtjänstens delverksamheter.
Typ av indikator	Strukturmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>G11. Har ni den 1 februari 2016 skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner för hur handläggare ska gå tillväga vid indikation på att en vuxen person utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående, i nedanstående områden inom socialtjänsten?</p> <p>Svarsalternativ för varje verksamhetsområde inom socialtjänsten: Ja/Nej/Ej aktuellt, området finns inte i vår socialtjänst.</p> <p>G11 a. Har ni under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) följt upp rutinerna, i nedanstående områden inom socialtjänsten?</p> <p>Svarsalternativ för varje verksamhetsområde inom socialtjänsten: Ja/Nej/Ej aktuellt, då rutinen upprättades nyligen, dvs. efter den 1 feb 2015.</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med ledningsnivå avses den nivå inom organisationen som har mandat att fastställa gemensamma rutiner.</p> <p>Rutinen ska beskriva ett i förväg bestämt tillvägagångssätt för dels – hur handläggaren ska fråga den enskilde om utsatthet för våld, dels – hur handläggaren ska gå tillväga om det framkommer att personen utsatts för våld. Se Socialstyrelsens webbplats Våld - Handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer.</p> <p>Med indikation avses någon form av tecken på att en person utsatts för våld eller andra övergrepp.</p> <p>Med våld eller andra övergrepp avses primärt brotten i 3, 4 och 6 kap. brottsbalken. Våldet kan ta sig olika uttryck. Det kan handla om psykiskt våld, fysiskt våld (t.ex. slag, sparkar, hot, tvång, kränkningar) eller sexualbrott.</p> <p>Med följt upp avses att ni har kontrollerat att rutinen <u>används och fungerar</u> på avsett sätt samt att den vid behov har reviderats. Uppföljningen ska vara dokumenterad.</p> <p>Beräkning:</p> <p>För att uppnå målvärdet krävs att kommunen för respektive indikator svarar: "Ja" på fråga G11 och "Ja" eller "Ej aktuellt" på fråga G11a.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. JA.</p> <p>Mätperiod: 2015-02-01 – 2016-01-31</p>
Datakällor	Kommunen enkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Stödsamtal (2 indikatorer)	
Indikatornamn	Erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till 1) kvinnor som utsatts för våld 2) män som utsatts för våld
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till 1) kvinnor som utsatts för våld, 2) män som utsatts för våld
Indikator/Mått	Kommunen erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut för att stärka uppbrott från våld till: 1) kvinnor som utsatts för våld, 2) män som utsatts för våld
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Stödsamtal
Syfte	Socialnämnden har ansvar för att den som utsatts för brott och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialnämnden ska erbjuda våldsutsatta vuxna insatser akut, på kort och lång sikt med utgångspunkt i behovet av skydd, stöd och hjälp (7 kap. 1 § SOSFS 2014:4). Socialnämnden bör kunna erbjuda våldsutsatta vuxna stödsamtal (allmänna råd till 7 kap. 1 § SOSFS 2014:4). Personer som lämnat en relation där de har utsatts för våld kan vara i behov av samtal som bl.a. syftar till att stärka självkänslan och minska känslor av skuld och skam (Våld - handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2015). Nämnden ska utan dröjsmål inleda en utredning om vad som genom en ansökan, anmälan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden (11 kap. 1 § SoL). Med utredningen som grund kan insatser erbjudas som motsvarar den enskildes behov. Forskare har börjat diskutera behovet av en insatstrappa, med olika nivåer av stöd från ett bemötande som synliggör utsattheten och skydd, till krissamtal och mer omfattande insatser som traumabehandling (Grip, K, Broberg, A. Utvärdering av stödinsatser för mammor som utsatts för våld i en nära relation av en manlig partner. Göteborg: Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet 2013). I olika undersökningar framkommer det att socialtjänsten inte alltid utreder våldsutsattas behov. Den nationella tillsynen visade att våldsutsatta kvinnor hänvisas direkt till den verksamhet som utför serviceinsats eller till en kvinnojour, utan att få sina behov utredda. Detta äventyrar den enskildes rättsäkerhet, eftersom insatser utan biståndsbeslut inte kan överklagas. Dessutom dokumenteras inte insatser utan biståndsbeslut, vilket hindrar uppföljning såväl på individuell som på systematisk nivå. Om den enskilde återkommer till verksamheten saknas dokumentation om tidigare våldsutsatthet och genomförda insatser (Våldsutsatta kvinnor och barn som bevittnat våld – slutrapport från en nationell tillsyn 2012-2013. Inspektionen för vård och omsorg 2014).
Målvärde	Kommunen erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut för att stärka uppbrott från våld till: 1) kvinnor som utsatts för våld, 2) män som utsatts för våld.
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	Indikatorn bygger på följande enkätfråga: (V)3. Erbjuder ni den 1 februari 2016 stödsamtal med biståndsbeslut för att stärka uppbrott från en relation med en våldsutövande närstående till ... 1. kvinnor som utsatts för våld av närstående? 2. män som utsatts för våld av närstående? Svarsalternativ för varje målgrupp: "Ja, erbjuds med biståndsbeslut"/"Nej." Definitioner: Med stödsamtal avses t.ex. krissamtal och samtal för att stärka självkänslan och minska känslor av skuld och skam. Det kan vara enskilda samtal eller samtal i grupp. Beräkning: För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen för respektive indikator svarat "Ja" på fråga V3 för den målgrupp som ingår i

	<p>indikatorn.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2016-02-01</p>
Datakällor	Kommunenköten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Stödsamtal (2 indikatorer)

Indikatornamn	Erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till 1) barn som bevittnat våld 2) barn som utsatts för våld
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till 1) barn som bevittnat våld, 2) barn som utsatts för våld
Indikator/Mått	Kommunen erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut för att bearbeta våldsupplevelsen till: 1) barn som bevittnat våld, 2) barn som utsatts för våld
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Stödsamtal
Syfte	<p>Socialnämnden ska verka för att barn och ungdom växer upp under trygga och goda förhållanden (5 kap. 1 § SoL). Socialnämnden har ansvar för att barn som utsatts för brott och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver. Socialnämnden ansvarar för att barn som utsatts för brott och barn som bevittnat våld får det stöd och den hjälp som barnet behöver (5 kap. 11 § tredje och fjärde stycket SoL). Nämnden ska utan dröjsmål inleda en utredning om vad som genom en ansökan, anmälan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden (11 kap. 1 § SoL). När socialnämnden får kännedom om att ett barn kan ha utsatts för eller bevittnat våld ska nämnden utan dröjsmål inleda en utredning om barnets behov av stöd och hjälp. Nämnden ska vidare bedöma risken för att barnet kommer att utsättas för eller bevittna ytterligare våld. (6 kap. 1 § SOSFS 2014:4). Socialnämnden ska erbjuda barnet insatser med utgångspunkt i dess olika behov av skydd, råd och stöd och vård och behandling (7 kap. 3 § SOSFS 2014:4). Stödsamtal är en av de insatser barnet kan behöva för att få möjlighet att bearbeta våldsupplevelsen (Våld - handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2015). Forskare har börjat diskutera behovet av en insatstrappa, med olika nivåer av stöd från ett bemötande som synliggör utsattheten och skydd, till krissamtal och mer omfattande insatser som trauma-behandling (bl.a. Broberg, A, Almqvist, A, Axberg, U, Grip, K, Almqvist, K, Sharifi, U, et al. Stöd till barn som bevittnat våld mot sin mamma - resultat från en nationell utvärdering. Göteborg: Psykologiska institutionen, Göteborgs universitet 2011).</p>
Målvärde	Kommunen erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut för att bearbeta våldsupplevelsen till 1) barn som bevittnat våld, 2) barn som utsatts för våld
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>(V)4. Erbjuder ni den 1 februari 2016 stödsamtal med biståndsbeslut för att bearbeta våldsupplevelsen till...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. barn som bevittnat våld av eller mot närstående? 2. barn som själva utsatts för våld av närstående? <p>Svarsalternativ för varje målgrupp: "Ja, erbjuds med biståndsbeslut"/"Nej."</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med stödsamtal avses t.ex. enskilda krissamtal eller pedagogisk</p>

	<p>verksamhet för barn enskilt eller i grupp.</p> <p>Beräkning: För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen för respektive indikator svarat "Ja" på fråga V4 för den målgrupp som ingår i indikatorn.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2016-02-01</p>
Datakällor	Kommunenkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Stödsamtal (2 indikatorer)

Indikatornamn	Erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till 1) kvinnor som utövat våld 2) män som utövat våld
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut till 1) kvinnor som utövat våld, 2) män som utövat våld
Indikator/Mått	Kommunen erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut för att våldsutövandet ska upphöra till: 1) kvinnor som utövat våld, 2) män som utövat våld
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Stödsamtal
Syfte	Insatser som riktar sig till personer som utövat våld är en viktig del i arbetet för att bekämpa och förebygga mäns våld mot kvinnor. I detta sammanhang har socialtjänsten ett ansvar för att ta ett helhetsgrepp om frågan och se till att hela familjen får den hjälp och det stöd som respektive person behöver (prop. 2006/07:38 s. 25). Socialnämnden bör kunna erbjuda våldsutövare insatser som syftar till att de förändrar sitt beteende och upphör med att utöva våld. Dessa insatser bör genomföras med beaktandet av behovet av trygghet och säkerhet hos våldsutsatta vuxna och barn samt barn som bevittnat våld (SOSFS 2014:4). Det innebär att nämnden har ett ansvar för att personer som utövat våld erbjuds stöd och hjälp att förändra sitt beteende. Det är viktigt att socialtjänsten när de får kontakt med våldsutsatta även tar kontakt med våldsutövaren och erbjuder denne samtal (Våld - handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2015). Behandling av män som utövat våld kan vara ett verksam medel för att förebygga och motverka våld (Behandling av män som utövar våld i nära relationer - en utvärdering. Socialstyrelsen 2010). Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda utredning om vad som genom en ansökan, anmälan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden (11 kap. 1 § SoL). På senare tid har forskare lyft fram att det finns olika typer av partnervåld, och att det därför finns ett behov av differentierade insatser för att våldsutövandet ska upphöra (Johnson, M. A. A typology of domestic violence: intimate terrorism, violent resistance, and situational couple violence. Northeastern University Press 2008; Bowen, E. The rehabilitation of partner-violent men. West Sussex, UK 2011).
Målvärde	Kommunen erbjuder stödsamtal med biståndsbeslut för att våldsutövandet ska upphöra till: 1) kvinnor som utövat våld, 2) män som utövat våld
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	Indikatorn bygger på följande enkätfråga: (V)5. Erbjuder ni den 1 februari 2016 stödsamtal med biståndsbeslut för att våldsutövandet ska upphöra till...

	<ol style="list-style-type: none"> 1. kvinnor som utövat våld mot närstående? 2. män som utövat våld mot närstående? <p>Svarsalternativ för varje målgrupp: "Ja, erbjuds med biståndsbeslut"/Nej.</p> <p>Definitioner: Med stödsamtal avses samtal t.ex. för stöd, rådgivning och motivering till förändring och för att bryta ett aggressivt och våldsamt beteende mot närstående. Här ingår även manualbaserade program för våldsutövare. Det kan vara enskilda samtal eller samtal i grupp.</p> <p>Beräkning: För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja")krävs att kommunen för respektive indikator svarat "Ja" på fråga V5 för den målgrupp som ingår i indikatorn.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2016-02-01</p>
Datakällor	Kommunenkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Skyddat boende (2 indikatorer)

Indikatornamn	Erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till 1) kvinnor som utsatts för våld 2) män som utsatts för våld
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till: 1) kvinnor som utsatts för våld, 2) män som utsatts för våld
Indikator/Mått	Kommunen erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till: 1) kvinnor som utsatts för våld, 2) män som utsatts för våld
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Skyddat boende
Syfte	Skyddat boende är en viktig insats för den som behöver skydd från våld och övergrepp. Skyddat boende är en individuellt anpassad insats som ges efter utredning och beslut (Fristad från våld - en vägledning om skyddat boende. Socialstyrelsen 2013). Socialnämnden har ansvar för att den som utsatts för brott får det stöd som han eller hon behöver (5 kap. 11 § SoL). Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda utredning om vad som genom en ansökan, anmälan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden (11 kap. 1 § SoL). Socialnämnden ska vid behov erbjuda våldsutsatta tillfälligt boende som motsvarar den våldsutsattas behov av skydd med utgångspunkt i utredningen och riskbedömningen (7 kap. 2 § SOSFS 2014:4). Om den våldsutsatta behöver stöd och hjälp i ett skyddat boende, bör boendet ha tillräcklig bemanning och tillräckliga skyddsanordningar för att kunna erbjuda våldsutsatta skydd mot hot, våld och andra övergrepp. Det tillfälliga boende som erbjuds bör också vara lämpligt för eventuellt medföljande barn oavsett ålder och kön (allmänna råd till 7 kap. 2 § SOSFS 2014:4).
Målvärde	Kommunen erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till: 1) kvinnor som utsatts för våld, 2) män som utsatts för våld
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	Indikatorn bygger på följande enkätfråga: (V)6. Erbjuder ni den 1 februari 2016 skyddat boende med biståndsbeslut till ... <ol style="list-style-type: none"> 1. kvinnor som utsatts för våld av närstående? 2. män som utsatts för våld av närstående? <p>Svarsalternativ för varje målgrupp: "Ja, erbjuds med biståndsbeslut"/Nej.</p>

	<p>Definitioner:</p> <p>Med skyddat boende avses boende som tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för personer som behöver skydd mot hot, våld eller andra övergrepp tillsammans med andra relevanta insatser. Det skyddade boendet kan finnas i den egna kommunen eller annan kommun.</p> <p>På ett skyddat boende kan det finnas olika typer av åtgärder till skydd mot hot, våld eller andra övergrepp, t.ex. skyddsanordningar samt möjlighet för den enskilde att få samtal och stöd att förändra sin situation. Det ska finnas tillräcklig bemanning av personal som har för målgruppen relevant utbildning och erfarenhet.</p> <p>Annat tillfälligt boende som t.ex. hotellrum eller joutlägenhet räknas inte som skyddat boende. Det skyddade boendet kan bedrivas i egen eller annan regi.</p> <p>Beräkning:</p> <p>För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen för respektive indikator svarat "Ja" på fråga V6 för den målgrupp som ingår i indikatorn.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2016-02-01</p>
Datakällor	Kommunen käten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Skyddat boende	
Indikatornamn	Erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till kvinnor med missbruk som utsatts för våld
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till kvinnor med missbruk som utsatts för våld
Indikator/Mått	Kommunen erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till kvinnor med missbruk som utsatts för våld
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Skyddat boende
Syfte	Socialnämnden har ansvar för att den som utsatts för brott får det stöd som han eller hon behöver (5 kap. 11 § SoL). Socialnämnden ska utan dröjsmål inleda en utredning om vad som genom en ansökan, anmälan eller på annat sätt kommit till nämndens kännedom och som kan föranleda någon åtgärd av nämnden (11 kap. 1 § SoL). Socialnämnden ska vid behov erbjuda våldsutsatta tillfälligt boende som motsvarar den våldsutsattas behov av skydd med utgångspunkt i utredningen och riskbedömningen. Om den våldsutsatta behöver stöd och hjälp i ett skyddat boende, bör boendet ha tillräcklig bemanning och tillräckliga skyddsanordningar för att kunna erbjuda våldsutsatta skydd mot hot, våld och andra övergrepp. Det tillfälliga boende som erbjuds bör också vara lämpligt för eventuellt medföljande barn oavsett ålder och kön (allmänna råd till 7 kap. 2 § SOSFS 2014:4). Skyddat boende är en viktig insats till den som behöver skydd från våld och övergrepp (Skylla sig själv? Utbildningsmaterial om våld mot kvinnor med missbruks- och beroendeproblem. Socialstyrelsen 2011). Våldsutsatta kvinnor med missbruks- och beroendeproblem är en särskilt utsatt grupp som ofta befinner sig i livssituationer som ökar risken att utsättas för våld – samtidigt som de tycks ha svårare att få hjälp jämfört med andra våldsutsatta. Det är viktigt att kvinnor med missbruks- och beroendeproblem erbjuds skyddat boende som är anpassat för att ta emot denna målgrupp, t.ex. behövs personal med kompetens inom kunskapsområdena våld och missbruk (Fristad från våld - en vägledning om skyddat boende. Socialstyrelsen 2013).
Målvärde	Kommunen erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till: 1)

	kvinnor med missbruk som utsatts för våld, 2) män med missbruk som utsatts för våld
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>(V)7. Erbjuder ni den 1 februari 2016 skyddat boende med biståndsbeslut som är särskilt anpassat till ...</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. kvinnor med missbruks- och beroendeproblem som utsatts för våld av närstående? 2. män med missbruks- och beroendeproblem som utsatts för våld av närstående? <p>Svarsalternativ för varje målgrupp: "Ja, erbjuds med biståndsbeslut"/Nej.</p> <p>Definitioner: Med skyddat boende avses boende som tillhandahåller platser för heldygnsvistelse avsedda för personer som behöver skydd mot hot, våld eller andra övergrepp tillsammans med andra relevanta insatser. Det skyddade boendet kan finnas i den egna kommunen eller annan kommun.</p> <p>På ett skyddat boende kan det finnas olika typer av åtgärder till skydd mot hot, våld eller andra övergrepp, t.ex. skyddsanordningar samt möjlighet för den enskilde att få samtal och stöd att förändra sin situation. Det ska finnas tillräcklig bemanning av personal som har för målgruppen relevant utbildning och erfarenhet.</p> <p>Annat tillfälligt boende som t.ex. hotellrum eller jourlägenhet räknas inte som skyddat boende. Det skyddade boendet kan bedrivas i egen eller annan regi.</p> <p>Med särskilt anpassat skyddat boende avses att boendet även har personal med kompetens om missbruk.</p> <p>Beräkning: För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen för respektive indikator svarat "Ja" på fråga V7 för den målgrupp som ingår i indikatorn.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2016-02-01</p>
Datakällor	Kommunenkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Barn i skyddat boende

Indikatornamn	Aktuell rutin för att säkra skolgång för barn i skyddat boende
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Aktuell rutin för att säkra skolgång
Indikator/Mått	Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för hur handläggare ska säkra skolgången för barn i skyddat boende.
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Barn i skyddat boende
Syfte	Barn som följer med en förälder till skyddat boende har skolplikt och rätt till fortsatt skolgång. I den turbulens som kan uppstå vid en hastig flytt från hemmet är ett barns behov av kontinuitet och normalitet i vardagen viktig och där fyller skolan med struktur, stimulans och kamrater en avgörande funktion (Fristad från våld - en vägledning om skyddat boende. Socialstyrelsen 2013). Skolgång är en viktig skyddsfaktor för barns hälsa (Social rapport 2010. Socialstyrelsen 2010). Skriftliga rutiner för hur personalen ska agera för att tillgodose barns skolgång kan vara ett stöd för personalen. Det är också ett sätt att säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för

	<p>systematiskt kvalitetsarbete. Hemkommunen har ett ansvar för att se till att barn som följer med en förälder till skyddat boende får den skolgång som de har rätt till. Ibland känner skolan inte till att barnet har flyttat till ett tillfälligt boende i en annan kommun, och då måste socialtjänsten uppmärksamma detta för att se till att barnet får sin skolgång tillgodosedd (Våld - handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2015).</p> <p>För att säkra att rutinerna är aktuella och stödjer insatserna till den enskilde är det viktigt att de regelbundet följs upp.</p>
Målvärde	Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för hur handläggare ska säkra skolgången för barn i skyddat boende.
Typ av indikator	Strukturmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>(V)8. Har ni den 1 februari 2016 en skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för hur handläggaren ska säkra skolgången för barn i skyddat boende?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej.</p> <p>(V)8 a. Har ni någon gång under perioden 1 februari 2014 – 31 januari 2016 (24 mån) följt upp rutinen?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej/Ej aktuellt, då rutinen upprättades nyligen, dvs. efter den 1 feb 2014.</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med ledningsnivå avses den nivå inom organisationen som har mandat att fastställa gemensamma rutiner.</p> <p>Med rutin avses ett bestämt tillvägagångssätt för hur aktiviteter ska genomföras samt ange ansvarsfördelningen. Rutinen ska vara känd och användas av ansvariga handläggare. Rutinen syftar till att säkra barnets skolgång, oavsett om barnet kan gå kvar i sin nuvarande skola eller behöver byta.</p> <p>Med säkra skolgången avses att om ett barn vistas med sin förälder i ett skyddat boende i en annan kommun, är det viktigt att skolan får information om detta. Barnets hemkommun och vistelsekommun har ett gemensamt ansvar för att lösa skolgången. Föräldern kan behöva informeras om att ta kontakt med vistelsekommunen om barnet behöver byta skola.</p> <p>Med följt upp avses att ni har kontrollerat att rutinen <u>används och fungerar</u> på avsett sätt samt att den vid behov har reviderats. Uppföljningen ska vara dokumenterad.</p> <p>Beräkning:</p> <p>För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen på fråga V8 svarat "Ja" och på fråga V8a svarat "Ja" eller "Ej aktuellt, då rutinen upprättades nyligen, dvs. efter den 1 feb 2014".</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2014-02-01 – 2016-01-31</p>
Datakällor	Kommunen käten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Standardiserade bedömningsmetoder

Indikatornamn	Använder standardiserad bedömningsmetod vid utredning av behovet av stöd och hjälp hos våldsutsatta vuxna
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Använder minst en standardiserad bedömningsmetod
Indikator/Mått	Kommunen använder minst en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av behovet av stöd och hjälp hos våldsutsatta vuxna
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet

Indikatorområde	Standardiserade bedömningsmetoder
Syfte	<p>Socialnämnden bör se till att de metoder som används för att ge stöd och hjälp har utformats med utgångspunkt i bästa tillgängliga kunskap (allmänna råd i 3 kap. SOSFS 2014:4). Forskning visar att professionella ofta brister som beslutsfattare i komplexa situationer. Vilken information som samlas in beror på den professionellas arbetsbelastning, erfarenhet och värderingar (Kahneman, D. Tänka snabbt och långsamt 2013). I de beslut som rör våldsutsatta kan detta få långtgående konsekvenser. Socialnämnden bör göra en utredning av våldsutsattas situation med anledning av: behovet av stöd och hjälp akut, våldets karaktär och omfattning, våldets konsekvenser för den våldsutsatta, hur den våldsutsatta hanterar sin situation, hur den våldsutsattas nätverk ser ut, om den våldsutsatta behöver stöd i sitt föräldraskap samt behovet av stöd och hjälp på kort och lång sikt (allmänna råd i 5 kap. SOSFS 2014:4). Socialnämnden ska bedöma risken för ytterligare våld. När Socialnämnden gör en riskbedömning bör den använda en standardiserad bedömningsmetod (5 kap. 1 § samt allmänna råd till bestämmelsen SOSFS 2014:4). En standardiserad bedömningsmetod består av ett instrument med fastställda frågor som bygger på forskning och beprövad erfarenhet och en manual som beskriver användningen. Att använda standardiserade bedömningsmetoder som en del av utredningen ökar förutsättningarna för en likvärdig bedömning av den enskildes behov (Om standardiserade bedömningsmetoder. Socialstyrelsen 2012).</p>
Målvärde	Kommunen använder minst en standardiserad bedömningsmetod vid utredning av behovet av stöd och hjälp hos våldsutsatta vuxna
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>(V)2. Använder ni den 1 februari 2016 någon av nedanstående standardiserade bedömningsmetoder vid utredning av behov av stöd och hjälp hos vuxna som utsatts för våld av närstående?</p> <ul style="list-style-type: none"> • FREDA - beskrivning • FREDA - farlighetsbedömning • SARA: SV (den svenska versionen av riskbedömningsinstrumentet SARA) • Patriark (riskbedömning vid hedersrelaterat våld) • Annan <p>Instruktion: Den standardiserade bedömningsmetoden ska användas för alla med undantaget om den enskildes tillstånd/situation inte möjliggör det.</p> <p>Svarsalternativ för varje typ av standardiserad bedömningsmetod: Ja/Nej.</p> <p>Definitioner: Med standardiserade bedömningsmetoder avses här ett formulär med i förväg fastställda frågor och svarsalternativ och en manual som beskriver hur det ska användas. Frågorna bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsmetoden används för att bedöma en situation, funktion och/eller behov och är vetenskapligt prövad. Exempel på standardiserade bedömningsmetoder här är FREDA, SARA:SV och Patriark.</p> <p>Beräkning: För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen på fråga V2 svarat "Ja" för minst en av de namngivna standardiserade bedömningsmetoderna.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2016-02-01</p>
Datakällor	Kommunen enkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Standardiserade bedömningsmetoder AUDIT/DUDIT	
Indikatornamn	Standardiserade bedömningsmetoder för att identifiera alkohol- och narkotikaproblem
Indikatorns kortnamn (i Excelfilen)	Använder AUDIT och DUDIT för att identifiera alkohol- och narkotikaproblem
Indikator/Mått	Socialtjänsten använder de standardiserade bedömningsmetoderna AUDIT för att identifiera riskfylld eller skadlig alkoholkonsumtion och DUDIT för att identifiera konsumtionsmönster eller drogrelaterade problem hos vuxna inom följande verksamhetsområden: <ol style="list-style-type: none"> 1. Ekonomiskt bistånd 2. Socialpsykiatri 3. Våld i nära relationer 4. LSS 5. Äldreomsorg 6. Hemlöshet.
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorsområde	Standardiserade bedömningsmetoder (för att identifiera alkohol- och narkotikaproblem)
Syfte	Att använda standardiserade bedömningsmetoder är ett sätt att säkerställa att den enskildes <i>samtliga</i> behov framkommer samt att alla får rätt till en likvärdig bedömning av de enskilda behoven. Kvalitetssäkrade och standardiserade metoder innebär också att bedömningen blir likartad oberoende av var den enskilde söker hjälp. Att använda systematiska bedömningsmetoder utgör en grund till att de enskilda får rätt insatser och är en utgångspunkt i det systematiska uppföljningsarbetet. Socialtjänsten bör använda AUDIT och DUDIT för att identifiera riskfylld eller skadlig alkoholkonsumtion och DUDIT för att identifiera narkotikaproblem, enligt Socialstyrelsens riktlinjer. AUDIT (alcohol use disorders identification test) och DUDIT (drug use disorders identification test) kan användas som intervju- och skattningsformulär och för att återkoppla resultatet till den enskilde. Det svarar mot kravet att informera klienterna och kan i sig skapa motivation till förändring. AUDIT har fått högsta prioritet (prioritet 1) och DUDIT prioritet 3 av 10 (<i>Vård och stöd vid missbruk och beroende. Stöd för styrning och ledning. Socialstyrelsen 2015</i>).
Målvärde	Kommunen använder de standardiserade bedömningsmetoderna AUDIT och DUDIT för att identifiera alkohol- och narkotikaproblem.
Typ av indikator	Struktur, process
Status	Indikator med befintlig data
Teknisk beskrivning	Indikatorn bygger på följande enkätfråga: G9: Använde ni den 1 februari 2016 någon av nedanstående standardiserade bedömningsmetoder för att <u>identifiera</u> riskfylld eller skadlig alkoholkonsumtion eller <u>identifiera</u> konsumtionsmönster och drogrelaterade problem hos enskilda vuxna? Definitioner: Med standardiserade bedömningsmetoder avses ett formulär med i förväg fastställda frågor och en manual som beskriver hur det ska användas. Frågorna bygger på forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsmetoden används för att bedöma en situation, funktion och/eller behov och är vetenskapligt prövad. Exempel på standardiserade bedömningsmetoder här är AUDIT och DUDIT. Den standardiserade bedömningsmetoden ska användas för alla med undantaget om den enskildes tillstånd/situation inte möjliggör det. Med AUDIT (Alcohol Use Disorders Identification Test) avses ett manualbaserat frågeformulär (självskattningsstest) för att identifiera riskfylld eller skadlig alkoholkonsumtion. Med DUDIT (Drug Use Disorders Identification Test) avses ett manualbaserat frågeformulär för att identifiera konsumtionsmönster och

drogrelaterade problem.

Med **droger** avses Cannabis, Hallucinogener, Amfetamin, Opiater, Lösningssmedel samt GHB och övriga preparat. Även läkemedel som inte förskrivits och används enligt läkares ordination ingår.

Mätdatum: Här avses att den standardiserade bedömningsmetoden finns tillgänglig att användas vid angivet datum för handläggarna.

Svarsalternativ: Ja, AUDIT/Ja, DUDIT/Nej

Beräkning: För att uppnå målvärdet krävs att kommunen svarat både Ja, AUDIT och Ja, DUDIT.

Redovisas som: Ja/Delvis/Nej. Delvis = Ja, AUDIT eller Ja, DUDIT.

För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet.

Redovisningsnivå: Stadsdelar/stadsområden i Stockholm, Göteborg och Malmö, kommun, storstad, län och riket

Mätdatum: 1 februari 2016

Datataäckning: Svarefrekvens: 91 procent

Datakällor

Kommunenkat öppna jämförelser socialtjänst 2016

Felkällor

I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Systematisk uppföljning för att utveckla verksamheten	
Indikatornamn	Använt resultat från systematisk uppföljning av insatser för att utveckla verksamheten
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Använt resultat till verksamhetsutveckling
Indikator/Mått	Kommunen har sammanställt resultaten av biståndsbeslutade insatser till enskilda på grupp-nivå och använt resultaten från sammanställningen för att utveckla verksamheten.
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Systematisk uppföljning
Syfte	En kunskapsbaserad socialtjänst utvärderar och följer upp hur väl verksamheten tillgodoser enskildas och gruppers behov. En central förutsättning för uppföljning av insatser i praktisk verksamhet är att det finns ett system för en systematisk och regelbunden uppföljning av insatserna som ges till enskilda utifrån deras behov. För att visa på resultat av de insatser som verksamheten erbjuder och avgöra om insatserna förbättrat livssituationen för de berörda behövs dokumenterad kunskap. Detta innebär att resultatet för enskilda personer behöver följas upp, dvs. om användningen av den arbetsmetod eller insats har fått avsedd effekt. För ökad kunskap och utveckling av verksamheten behöver individdata sammanställas och analyseras på grupp-nivå (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9). Med <i>systematisk uppföljning</i> menas att kommunen sammanställer resultaten från de enskilda uppföljningarna på grupp-nivå. På detta sätt kan kommunen få kunskap om insatserna gett förväntade resultat för hela målgruppen eller olika undergrupper (Med målet i sikte - målinriktad och systematisk utvärdering av insatser för enskilda personer. Socialstyrelsen 2012). Systematisk uppföljning ökar också förutsättningarna att handlägga, dokumentera och säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.
Målvärde	Kommunen har sammanställt resultaten av biståndsbeslutade insatser till enskilda på grupp-nivå och använt resultaten från sammanställningen för att utveckla verksamheten.
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	Indikatorn bygger på följande enkätfråga: (V)11. Har ni någon gång under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) sammanställt resultaten på grupp-nivå från uppfölj-

ningar av biståndsbeslutade insatser utifrån uppsatta mål för den enskilde?

Svarsalternativ: Ja/Nej/Ej aktuellt, har inte sammanställt resultatet på gruppnivå pga. att individerna i gruppen varit för få.

(V)11 b. Har ni använt sammanställningen av resultatet/-en på gruppnivå för att utveckla verksamheten?

Svarsalternativ: Ja/Nej, men vi har fattat beslut om att göra det/Nej.

Definitioner:

Med **uppföljningar** avses att handläggare tillsammans med den enskilde följt upp om insatsen lett till uppsatta mål som den enskilde varit delaktig i att utforma. Uppföljningen ska vara dokumenterad.

Med **resultat av biståndsbeslutade insatser** avses måluppfyllelse med insatsen för den enskilde utifrån dennes individuella behov. Insatsen kan bedrivas i egen eller annan regi.

Med **gruppnivå** avses sammanställda uppgifter från dokumentationen i enskilda ärenden. Sammanställning av resultatet kan under mätperioden ha gjorts för en eller flera insatser.

Med **utveckla verksamheten** avses att konkreta förändringar införts med syfte att leda till förbättringar i verksamheten för brukaren (t.ex. ändrat rutiner, förlängt öppettider, erbjudit utbildning i standardiserade metoder, tillgodosett behov av nya insatser osv.).

Beräkning:

För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen svarat "Ja" på fråga V11 och "Ja" på fråga V11b. För att uppnå "Delvis" krävs att kommunen svarat "Ja" på fråga V11 och "Nej, men vi har fattat beslut om att göra det" på fråga V11b.

Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja.

Mätdatum/Mätperiod: 2015-02-01 – 2016-01-31

Datakällor	Kommunenheten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Systematisk uppföljning med könsperspektiv

Indikatornamn	Genomfört systematisk uppföljning av insatser med ett könsperspektiv
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Genomfört systematisk uppföljning med könsperspektiv
Indikator/Mått	Kommunen har sammanställt resultaten av biståndsbeslutade insatser till enskilda på gruppnivå utifrån kön
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Systematisk uppföljning
Syfte	En kunskapsbaserad socialtjänst utvärderar och följer upp hur väl verksamheten tillgodoser enskildas och gruppers behov. En central förutsättning för uppföljning av insatser i praktisk verksamhet är att det finns ett system för en systematisk och regelbunden uppföljning av insatserna som ges till enskilda utifrån deras behov. För att visa på resultat av de insatser som verksamheten erbjuder och avgöra om insatserna förbättrat livssituationen för de berörda behövs dokumenterad kunskap. Detta innebär att resultatet för enskilda personer behöver följas upp, dvs. om användningen av den arbetsmetod eller insats har fått avsedd effekt. För ökad kunskap och utveckling av verksamheten behöver individdata sammanställas och analyseras på gruppnivå (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9). Med systematisk uppföljning menas att kommunen sammanställer resultaten från de enskilda uppföljningarna på gruppnivå. På detta sätt kan kommunen få kunskap om insatserna gett förväntade resultat för hela målgruppen eller olika undergrupper (Med målet i sikte - målinriktad och systematisk utvärdering av insatser för enskilda

	<p>personer. Socialstyrelsen 2012). Systematisk uppföljning ökar också förutsättningarna att handlägga, dokumentera och säkra verksamhetens kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.</p> <p>Ett jämställdhetsperspektiv behöver genomsyra hela arbetsprocessen, från behov och behovsbedömning till uppföljning och resultat. Ett jämställdhetsperspektiv behöver genomsyra hela socialtjänstens arbetsprocess, från bemötande till uppföljning av resultat. Det innebär att undersöka och uppmärksamma behov av insatser hos flickor och pojkar, kvinnor och män samt följa upp insatserna och deras resultat (Mot en mer jämställd sjukvård och socialtjänst. Socialstyrelsen 2008). Genom systematiska uppföljningar utifrån kön är det möjligt att skapa sig en bild av hur insatserna fungerar för kvinnor respektive för män och successivt förbättra verksamheten.</p>
Målvärde	Kommunen har sammanställt resultaten av biståndsbeslutade insatser till enskilda på gruppnivå utifrån kön
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>(V)11. Har ni någon gång under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) sammanställt resultaten på gruppnivå från uppföljningar av biståndsbeslutade insatser utifrån uppsatta mål för den enskilde?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej/Ej aktuellt, har inte sammanställt resultatet på gruppnivå pga. att individerna i gruppen varit för få.</p> <p>(V)11 a. Har ni sammanställt resultatet/-en på gruppnivå utifrån kön?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej/Ej aktuellt, har inte sammanställt resultatet på gruppnivå pga. att individerna i gruppen varit för få.</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med uppföljningar avses att handläggare tillsammans med den enskilde följt upp om insatsen lett till uppsatta mål som den enskilde varit delaktig i att utforma. Uppföljningen ska vara dokumenterad.</p> <p>Med resultat av biståndsbeslutade insatser avses måluppfyllelse med insatsen för den enskilde utifrån dennes individuella behov. Insatsen kan bedrivas i egen eller annan regi.</p> <p>Med gruppnivå avses sammanställda uppgifter från dokumentationen i enskilda ärenden. Sammanställning av resultatet kan under mätperioden ha gjorts för en eller flera insatser.</p> <p>Beräkning:</p> <p>För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen svarat "Ja" på fråga V11 och "Ja" på fråga V11a.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja.</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2015-02-01 – 2016-01-31</p>
Datakällor	Kommunenkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Systematisk uppföljning med könsperspektiv för att utveckla verksamheten

Indikatornamn	Använt resultat från systematisk uppföljning av insatser med ett könsperspektiv för att utveckla verksamheten
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Använt resultat med könsperspektiv till verksamhetsutveckling
Indikator/Mått	Kommunen har sammanställt resultaten av biståndsbeslutade insatser till enskilda på gruppnivå utifrån kön och använt resultaten från sammanställningen för att utveckla verksamheten
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Systematisk uppföljning

Syfte	<p>En kunskapsbaserad socialtjänst utvärderar och följer upp hur väl verksamheten tillgodoser enskildas och grupperns behov. En central förutsättning för uppföljning av insatser i praktisk verksamhet är att det finns ett system för en systematisk och regelbunden uppföljning av insatserna som ges till enskilda utifrån deras behov. För att visa på resultat av de insatser som verksamheten erbjuder och avgöra om insatserna förbättrat livssituationen för de berörda behövs dokumenterad kunskap. Detta innebär att resultatet för enskilda personer behöver följas upp, dvs. om användningen av den arbetsmetod eller insats har fått avsedd effekt. För ökad kunskap och utveckling av verksamheten behöver individdata sammanställas och analyseras på grupp nivå (Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, SOSFS 2011:9).</p> <p>Med systematisk uppföljning menas att kommunen sammanställer resultaten från de enskilda uppföljningarna på grupp nivå. På detta sätt kan kommunen få kunskap om insatserna gett förväntade resultat för hela målgruppen eller olika undergrupper (Med målet i sikte - målinriktad och systematisk utvärdering av insatser för enskilda personer. Socialstyrelsen 2012). Systematisk uppföljning ökar också förutsättningarna att handlägga, dokumentera och säkra verksamheters kvalitet i enlighet med Socialstyrelsens allmänna råd och föreskrifter (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.</p> <p>Ett jämställdhetsperspektiv behöver genomsyra hela socialtjänstens arbetsprocess, från bemötande till uppföljning av resultat. Det innebär att undersöka och uppmärksamma behov av insatser hos flickor och pojkar, kvinnor och män samt följa upp insatserna och deras resultat (Mot en mer jämställd sjukvård och socialtjänst. Socialstyrelsen 2008). Genom systematiska uppföljningar utifrån kön är det möjligt att skapa sig en bild av hur insatserna fungerar för kvinnor respektive för män och successivt förbättra verksamheten.</p>
Målvärde	Kommunen har sammanställt resultaten av biståndsbeslutade insatser till enskilda på grupp nivå utifrån kön och använt resultaten från sammanställningen för att utveckla verksamheten
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>(V)11. Har ni någon gång under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) sammanställt resultaten på grupp nivå från uppföljningar av biståndsbeslutade insatser utifrån uppsatta mål för den enskilde?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej/Ej aktuellt, har inte sammanställt resultatet på grupp nivå pga. att individerna i gruppen varit för få.</p> <p>(V)11 a. Har ni sammanställt resultatet/-en på grupp nivå utifrån kön?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej/Ej aktuellt, har inte sammanställt resultatet på grupp nivå pga. att individerna i gruppen varit för få.</p> <p>(V)11 b. Har ni använt sammanställningen av resultatet/-en på grupp nivå för att utveckla verksamheten?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej, men vi har fattat beslut om att göra det/Nej.</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med uppföljningar avses att handläggare tillsammans med den enskilde följt upp om insatsen lett till uppsatta mål som den enskilde varit delaktig i att utforma. Uppföljningen ska vara dokumenterad.</p> <p>Med resultat av biståndsbeslutade insatser avses måluppfyllelse med insatsen för den enskilde utifrån dennes individuella behov. Insatsen kan bedrivas i egen eller annan regi.</p> <p>Med grupp nivå avses sammanställda uppgifter från dokumentationen i enskilda ärenden. Sammanställning av resultatet kan under mätperioden ha gjorts för en eller flera insatser.</p> <p>Med utveckla verksamheten avses att konkreta förändringar införts med syfte att leda till förbättringar i verksamheten för brukaren (t.ex. ändrat rutiner, förlängt öppettider, erbjudit utbildning i standardiserade metoder, tillgodosett behov av nya insatser osv.).</p> <p>Beräkning:</p> <p>För att uppnå målvärdet (dvs. "Ja") krävs att kommunen svarat: "Ja" på fråga V11, "Ja" på fråga V11a och "Ja" på fråga V11b. För att</p>

	<p>uppnå "Delvis" krävs att kommunen svarat: "Ja" på fråga V11, "Ja" på fråga V11a och "Nej, men vi har fattat beslut om att göra det" på fråga V11b.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. Ja.</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2015-02-01 – 2016-01-31</p>
Datakällor	Kommunenkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Kartläggning av våld i kommunen

Indikatornamn	Kartlagt antalet vuxna som utsatts för våld av närstående i kommunen
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Kartlagt antalet våldsutsatta vuxna i kommunen
Indikator/Mått	Kommunen har kartlagt antalet vuxna som utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående i kommunen under de senaste två åren.
Kvalitetsdimension	Kunskapsbaserad
Kvalitetsområde	Kunskapsbaserad verksamhet
Indikatorområde	Kartläggning av våld i kommunen
Syfte	Socialnämnden ska analysera om utbudet av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds våldsutsatta och barn som bevittnat våld svarar mot behoven i kommunen (3 kap. 7 § SOSFS 2014:4). För att kunna göra denna analys bör socialnämnden fortlöpande kartlägga förekomsten av våldsutsatta och barn som bevittnat våld i kommunen (allmänna råd i 3 kap. 7 § SOSFS 2014:4). Syftet är att få viktig kunskap om kommunens insatser svarar mot målgruppens behov (Våld - handbok om socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens arbete med våld i nära relationer. Socialstyrelsen 2015).
Målvärde	Kommunen har kartlagt antalet vuxna som utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående i kommunen under de senaste två åren.
Typ av indikator	Processmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>(G)26. Har ni under perioden 1 februari 2014 – 31 januari 2016 (24 mån) genomfört nå- gon kartläggning av antalet vuxna som utsatts för våld eller andra övergrepp av när- stående?</p> <p>Svarsalternativ: Ja/Nej.</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med kartläggning avses olika typer av undersökningar av antalet vuxna som utsatts för våld eller andra övergrepp av närstående i kommunen. Det kan t.ex. handla om att samla in i uppgifter från kvinnojouren, polisen, skola, och hälso- och sjukvården. Det kan också handla om att undersöka hur många vuxna som utsatts av våld eller andra övergrepp av närstående som socialtjänsten har kommit i kontakt med under en viss tidsperiod.</p> <p>Med våld eller andra övergrepp avses primärt brotten i 3, 4 och 6 kap. brottsbalken. Våldet kan ta sig olika uttryck. Det kan handla om psykiskt våld, fysiskt våld (t.ex. slag, sparkar, hot, tvång, kränkningar) eller sexualbrott.</p> <p>Beräkning:</p> <p>För att uppnå målvärdet krävs att kommunen svarat "Ja" på fråga G26.</p> <p>Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. JA.</p> <p>Mätdatum/Mätperiod: 2014-02-01 – 2016-01-31</p>
Datakällor	Kommunenkäten öppna jämförelser socialtjänst 2016 till landets kommuner och stadsdelarna i Stockholm, Göteborg och Malmö

Trygghet och säkerhet

Information till enskilda (2 indikatorer)	
Indikatornamn	Rutin för att delge information till enskilda om <ol style="list-style-type: none"> 1. en samordnad individuell plan (SIP) 2. ta ut kopia på sin journal/akt
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rutin för information om samordnad individuell plan 2. Rutin för information om kopia på journal/akt
Indikator/Mått	<p>Kommunen har den 1 februari 2016 en skriftlig rutin om att informera enskilda om deras möjligheter att få:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. en samordnad individuell plan (SIP) 2. ta ut kopia på sin journal/akt <p>Rutinen gäller för nedanstående områden inom socialtjänsten:</p> <ol style="list-style-type: none"> A) Ekonomiskt bistånd B) Missbruk C) Socialpsykiatri D) Våld i nära relationer E) Barn och unga F) Stöd till personer med funktionsnedsättning, LSS - barn G) Stöd till personer med funktionsnedsättning, LSS - vuxna H) Äldre I) Hemlöshet
God omsorg	Säker vård och omsorg
Kvalitetsområde	Trygghet och säkerhet
Indikatorsområde	Information till enskilda
Syfte	<p>Rutiner för att delge enskilda information om att de vid behov kan få en samordnad individuell plan (SIP) och få kopia på sin journal/akt är ett sätt att säkerställa att brukarna får kännedom om dessa möjligheter (och socialtjänstens och hälso- och sjukvårdens långtgående skyldigheter).</p> <p>Enligt 2 kap 7 § SoL och 3f § HSL ska landstinget och kommunen tillsammans upprätta en individuell plan när den enskilde har behov av insatser både från hälso- och sjukvården och från socialtjänsten. Planen ska upprättas om landstinget eller kommunen bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda och om den enskilde samtycker till att den upprättas. Planen ska om möjligt upprättas tillsammans med den enskilde. Det ska framgå</p> <ul style="list-style-type: none"> • Vilka insatser som behövs • Vilka insatser som respektive huvudman ska svara för • Vilka åtgärder som vidtas av någon annan än landstinget eller kommunen • Vem av huvudmännen som ska ha det övergripande ansvaret <p>Enligt 10 § LSS ska den enskilde erbjudas att en individuell plan med beslutade och planerade insatser upprättas i samråd med honom eller henne. Den som har beviljats en insats ska när som helst kunna begära att en plan upprättas, om det inte redan har skett. I planen ska även åtgärder redovisas som vidtas av andra än kommunen eller landstinget. Planen ska omprövas fortlöpande och minst en gång om året. Landstinget och kommunen ska underrätta varandra om upprättade planer.</p> <p>När det gäller journaler/akter bör den enskilde enligt 11 kap 6 § SoL och 21b § LSS hållas underrättad om de journalanteckningar och andra anteckningar som förs om honom eller henne. Om den enskilde anser att någon uppgift i dokumentationen är oriktig ska detta antecknas. Bestämmelserna gäller också i tillämpliga delar även enskild verksamhet, vilket framgår av 7 kap 3 § SoL respektive 23a § LSS</p>

Målvärde	Kommunen har en skriftlig rutin för att informera den enskilde om dess möjligheter att få: <ol style="list-style-type: none"> 1. en samordnad individuell plan (SIP) 2. ta ut kopia på sin journal/akt inom socialtjänstens alla verksamhetsområden enligt beskrivningen av indikatorn.
Typ av indikator	Struktur
Status	Indikator med befintlig data
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>G 27: Har ni den 1 februari 2016 skriftliga och på ledningsnivå beslutade rutiner om att den enskilde ska informeras om sina rättigheter till SIP och om att få en kopia av sin journal, i nedanstående områden inom socialtjänsten?</p> <p>D) Våld i nära relationer</p> <p>Svarsalternativ: Ja, SIP/Ja, Journal/Nej/Ej aktuellt, området finns inte i vår socialtjänst</p> <p>Definitioner:</p> <p>Med rutin avses ett bestämt tillvägagångssätt för hur aktiviteter ska genomföras samt ange ansvarsfördelningen. Rutinen ska vara känd och användas av ansvariga handläggare.</p> <p>Med journal avses den del av en personakt där anteckningar av betydelse för handläggning av ett ärende och genomförande av insatser görs kontinuerligt och i kronologisk ordning. Den enskilde ska informeras om att denne har rätt till att få en skriftlig kopia av sin journal.</p> <p>Med samordnad individuell plan (SIP) avses en vård- och omsorgsplan som beskriver insatser som den enskilde har behov av från både hälso- och sjukvård och socialtjänst och som tagits fram genom samordnad vård- och omsorgsplanering enligt 2 kap. 7 § SoL och 3f § HSL. Information om SIP gäller för de personer där denna är relevant.</p> <p>Information till den enskilde kan vara både muntligen och/eller skriftligen.</p> <p>Beräkning För att uppnå målvärdet krävs att fråga G27 1 besvarats med ja och fråga G27 2 också har besvarats med ja.</p> <p>Redovisningsnivå: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet.</p> <p>Mätdatum/mätperiod: 1 februari 2016.</p> <p>Datatäckning: Svarefrekvens: 91 procent</p>
Datakällor	Kommunenketen öppna jämförelser socialtjänst 2016
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Personalens hantering vid skyddade personuppgifter	
Indikatornamn	Aktuell rutin för hantering av skyddade personuppgifter vid handläggning och genomförande av insatser inom <ol style="list-style-type: none"> 1) Ekonomiskt bistånd 2) Missbruk 3) Socialpsykiatri 4) Våld i nära relationer 5) Barn och unga 6) LSS - barn 7) LSS - vuxen 8) Äldre 9) Hemlöshet.
Indikatorns kortnamn (i Excel-filen)	Aktuell rutin för att inte röja skyddade personuppgifter
Indikator/Mått	Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för hur ärenden med skyddade personuppgifter ska hanteras både vid handläggning och vid genomförande av insatser, för att säkerställa att skyddade uppgifter inte ska röjas av misstag.
Kvalitetsdimension	Säker vård och omsorg

Kvalitetsområde	Trygghet och säkerhet
Indikatorområde	Personalens hantering vid skyddade personuppgifter
Syfte	<p>De flesta som har skyddade personuppgifter i form av sekretessmarkering eller kvarskrivning är kvinnor som lever under hot från en f.d. make eller sambo. Men även andra kan vara utsatta för hot och våld. Det är viktigt att socialtjänsten har beredskap för hur ärenden med skyddade personuppgifter ska hanteras både vid handläggning och vid genomförande av insatser. Indikatorn avser att belysa en av flera förutsättningar för en trygg och säker hantering av ärenden som rör utsatta grupper med behov av skydd och stöd. Tydliga och kända arbetsrutiner kan medverka till att säkerställa att skyddade uppgifter inte röjs av misstag. (5 kap. 11 § SoL).</p> <p>För att säkra att rutinerna är aktuella och stödjer insatserna till den enskilde är det viktigt att de regelbundet följs upp.</p>
Målvärde	Kommunen har en aktuell, skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för hur ärenden med skyddade personuppgifter ska hanteras både vid handläggning och vid genomförande av insatser, för att säkerställa att skyddade uppgifter inte ska röjas av misstag.
Typ av indikator	Strukturmått
Teknisk beskrivning	<p>Indikatorn bygger på följande enkätfråga:</p> <p>G 28: Har ni den 1 februari 2016 en skriftlig och på ledningsnivå beslutad rutin för hur ärenden med skyddade personuppgifter ska hanteras <u>både</u> vid handläggning och vid genomförande av insatser för att säkerställa att skyddade uppgifter inte ska röjas av misstag, i nedanstående områden inom socialtjänsten?</p> <p>Svarsalternativ för varje verksamhetsområde inom socialtjänsten: Ja/Nej/Ej aktuellt, området finns inte i vår socialtjänst.</p> <p>G 28 a: Har ni någon gång under perioden 1 februari 2015 – 31 januari 2016 (12 mån) följt upp rutinen, i nedanstående områden inom socialtjänsten?</p> <p>Svarsalternativ för varje verksamhetsområde inom socialtjänsten: Ja/Nej/Ej aktuellt, då rutinen upprättades nyligen, dvs. efter den 1 feb 2015.</p> <p>Definitioner: Med ledningsnivå avses den nivå inom organisationen som har mandat att besluta om gemensamma rutiner. Med rutin avses ett bestämt tillvägagångssätt för hur aktiviteter ska genomföras samt ange ansvarsfördelningen. Rutinen ska vara känd och användas av ansvariga handläggare. Med skyddade personuppgifter avses sekretessmarkering eller kvarskrivning. Med följt upp avses att ni har kontrollerat att rutinen <u>används och fungerar</u> på avsett sätt samt att den vid behov har reviderats. Uppföljningen ska vara dokumenterad. Beräkning: För att uppnå målvärdet krävs att kommunen svarat: "Ja" på fråga G28 och "Ja" eller "Ej aktuellt" på fråga G28a. Redovisningsnivåer: Riket, län, kommun, stadsdelar. För länen och riket redovisas andelen svarande kommuner som uppnått målvärdet, dvs. JA. Mätdatum/Mätperiod: 1 februari 2015 – 31 januari 2016 Datatäckning: Svarefrekvens: 91 procent</p>
Datakällor	Kommunenköten öppna jämförelser socialtjänst 2016
Felkällor	I samband med datainsamlingen kan olika fel uppstå. Felen kan bl.a. bero på mätinstrumentets utformning, hur frågorna är ställda och hur respondenterna tolkat frågorna samt på databearbetningen.

Bilaga 2. Metodbeskrivning

I denna bilaga redovisas vilka datakällor som använts, enkätundersökningen och databearbetningen som ligger till grund för öppna jämförelser inom socialtjänsten och hemsjukvården 2016.

Kvalitetsdeklaration av resultatet från enkätundersökningen

Förändrat insamlingsätt 2016

Enligt handlingsplanen öppna jämförelser inom socialtjänsten och hemsjukvården 2015-2018, som är en överenskommelse mellan regeringen, Socialstyrelsen, Sveriges kommuner och landsting (SKL), Vårdföretagarna och Famna, skulle Socialstyrelsen under 2015 göra en översyn av hur insamlingen av uppgifter till öppna jämförelser kan effektiviseras.

Förslag till förändrat insamlingsätt

Under våren 2015 tog Socialstyrelsen fram ett förslag till nytt insamlingsätt för öppna jämförelser. Utgångspunkten för förslaget var att underlätta uppgiftslämnarbördan för kommunerna och förbättra förutsättningarna för kvalitetsutveckling inom kommunerna. Följande förändringar föreslogs:

- Uppgiftsinsamlingen för de nio verksamhetsområdena inom socialtjänsten sker vid en och samma tidpunkt. (Tidigare år har uppgifter för olika verksamhetsområden inhämtats i separata enkäter och vid olika tidpunkter under året.)
- Uppgifterna inhämtas med hjälp av en (1) gemensam webbenkät för de olika verksamhetsområdena inom socialtjänsten. Kommunerna och stadsdelarna får ett e-postbrev med länk till webbenkäten. Påminnelsehanteringen är kopplad till en webbenkät.
- Webbenkäten skickas till en kontaktperson på övergripande nivå inom kommunen och stadsdelen som får i uppgift att samordna insamlingen internt i kommunen och besvara webbenkäten. På detta sätt får personer på övergripande nivå i organisationen kännedom om de uppgifter som lämnas för de olika verksamhetsområdena inom ramen för öppna jämförelser.
- Insamlingsperioden pågår i totalt sju veckor med anledning av att insamlingen omfattar nio verksamhetsområden inom socialtjänsten.
- Support ges till kommunerna och stadsdelarna i olika former under hela insamlingsperioden. Kontaktpersonen på kommunen och stadsdelen har möjlighet att skicka frågor via e-post till en funktionsbrevlåda om/när det uppstår såväl tekniska som innehållsmässiga frågor om insamlingen. Kontaktpersonen har också möjlighet att ringa supporten under några timmar dagligen. Det finns även möjlighet för grupper i kommuner och stadsdelar att i realtid chatta med supporten då de samlas för att diskutera frågorna i enkäten.

- Information om uppgiftsinsamlingen kommer att finnas på Socialstyrelsens webbplats.
- Resultatet från undersökningen publiceras under vecka 24 på Socialstyrelsens webbplats.

Test av förslaget till nytt insamlingsätt

Förslaget testades under våren 2015. Ett urval med 25 kommuner och stadsdelar tillfrågades att ingå i testet. Urvalet gjordes utifrån en kommungruppsindelning i fem kommungrupper som är skapad utifrån invånarantalet. I urvalet har man även tagit hänsyn till den geografiska spridningen i landet. Nio kommuner och stadsdelar deltog i testet och lämnade synpunkter, dessa var; *Danderyd, Kalmar, Kävlinge, Lund, Malmö Innerstaden, Mullsjö, Skellefteå, Stockholm Södermalm* och *Upplands Väsby*. Testkommunerna och stadsdelarna fick ta ställning till förslagets olika delar med svarsalternativen *Bra förslag, Ganska bra förslag* och *Dåligt förslag*. Om kommunen eller stadsdelen svarat *Ganska bra förslag* eller *Dåligt förslag* ombads de att lämna kommentarer. Samtliga kommuner och stadsdelar som deltog i testet svarade antingen *Bra förslag* eller *Ganska bra förslag* för alla delarna i förslaget. Ingen av kommunerna eller stadsdelarna lämnade svaret *Dåligt förslag*. Nedan redovisas synpunkter för två delar i förslaget där det framkom olika kommentarer.

När det gäller förslaget att utse en kontaktperson inom kommunen och stadsdelen som ansvarar för att samordna insamlingen internt och besvara webbenkäten svarade sju av nio kommuner och stadsdelar *Bra förslag* och två av nio *Ganska bra förslag*. En kommun kommenterade att de redan arbetade enligt det föreslagna arbetssättet och att det fungerat bra men att de har haft en kontaktperson per förvaltning. De tror att de kommer kunna koordinera svaren från de olika förvaltningarna förutsatt att det går att gå in i enkäten och fylla i och ändra uppgifter vid flera tillfällen samt att det går att backa och ändra i enkäten.

När det gäller förslaget att uppgiftsinsamlingen genomförs med hjälp av en webbenkät svarade sex av nio *Bra förslag* och tre av nio *Ganska bra förslag*.

En kommun och stadsdel kommenterade att det kan vara bra att få svaren samlade i ett dokument. Två kommuner och stadsdelar kommenterade att de kan bli svårt att hitta en person på övergripande nivå som kan besvara enkäten då socialtjänsten är uppdelade på olika förvaltningar, äldreomsorg och övrigt. En annan kommun och stadsdel kommenterade att förslaget var bra förutsatt att det går att gå in i enkäten vid flera tillfällen och besvara enkäten.

Insamlingsättet har även samrått med SKL. De godkände förslaget med ett förbehåll om att frågorna för de olika verksamhetsområdena ska ligga i separata webbenkäter. Detta för att underlätta besvarandet av frågorna då det totalt sett är många frågor att besvara.

Utifrån att merparten av kommunerna och stadsdelarna ansett att förslaget till det nya insamlingsättet för öppna jämförelser 2016 överlag var bra beslutades att insamlingen skulle utföras enligt förslaget.

Vid revideringen av det nya insamlingsättet har synpunkter från kommunerna och stadsdelarna samt SKL:s beaktats. För att underlätta insamlingen

har ifyllningsbara Wordfiler tagits fram som kontaktpersonen på övergripande nivå i kommunen och stadsdelen kan använda för att samla in uppgifter internt i socialtjänsten innan denne besvarar webbenkäten. Dessutom har en samlad punktlista med en konkret beskrivning av hur insamlingen ska gå till tagits fram till stöd för kontaktpersonen. Insamlingsperioden har även förlängts jämfört med tidigare år på grund av det förändrade insamlingssättet och att det är många frågor att besvara vid ett och samma tillfälle. I webbenkäten finns det möjlighet att gå in i enkäten vid flera tillfällen samt backa och ändra i enkäten.

Efter utförd uppgiftsinsamling kommer en uppföljning av insamlingen att göras med de kontaktpersoner som besvarat enkäten för att kunna göra ytterligare förbättringar till nästa insamlingstillfälle.

Datainsamlingen

Datainsamlingen har genomförts via en webbenkät mellan 9 februari och 29 mars 2016 och gäller förhållanden den 1 februari 2016. Ett informationsbrev med länk till enkäten skickades via e-post till kommunernas respektive stadsdelarnas registratorer. I e-posten bifogades även en beskrivning av det nya insamlingssättet för att underlätta ifyllning av enkäten samt enkäten i Word format för respektive del (verksamhetsområde) som kunde användas som stöd vid insamling av uppgifter internt i kommunerna och stadsdelarna. En första påminnelse att besvara enkäten skickades 7 mars 2016 till de kommuner och stadsdelar som inte svarat. Ytterligare en påminnelse skickades den 14 mars 2016.

Statistikens innehåll

Population

Den population som undersökningen avser omfattar Sveriges kommuner och stadsdelarna i storstäderna Göteborg, Malmö och Stockholm under år 2016. Totalt utgörs populationen av 316 objekt.

Statistiska mått och redovisningsgrupper

Resultaten i öppna jämförelser redovisas som indikatorer. Uppgifterna till en indikator kan baseras på svaren från en enskild fråga eller på svar från flera frågor som bearbetats till ett resultat.

På kommunnivå och stadsdelsnivå redovisas indikatorn i Excel-filerna som: *Ja/Nej, Ja/Nej/Ej aktuellt, Ja/Delvis/Nej/Ej aktuellt, Ja/Nej/Kan inte svara*. Hur beräkningen gjorts och vad resultatet betyder för respektive indikator framgår i indikatorbeskrivningarna i bilaga 1.

På riksnivå, länsnivå och stadsnivå för Göteborg, Stockholm och Malmö redovisas andelen kommuner och stadsdelar med resultatet Ja för respektive indikator.

På riksnivå, länsnivå och stadsnivå för Göteborg, Stockholm och Malmö redovisas *inte* resultat för indikatorer om andelen kommuner som svarat *Ej aktuellt* eller inte svarat alls (bortfall) överstiger 20 procent.

Tillförlitlighet

Urval

Inget urval har gjorts, detta är en totalundersökning.

Ramtäckning

Ramtäckning vad gäller kommuner och stadsdelar är komplett. Stockholm, Göteborg och Malmö har ombetts att lämna uppgifter på stadsdelsnivå. Övriga kommuner har ombetts att lämna uppgifter på kommunnivå.

Mätfel

I årets insamling har en stor del av frågorna helt eller delvis omarbetats (frågeformulering, definition och/eller referensperiod) till följd av den synkronisering av indikatorer som gjorts för socialtjänstens olika verksamhetsområden. Synkroniseringen har gjorts för att resultaten på ett bättre sätt ska kunna jämföras mellan verksamhetsområdena. Detta innebär att årets resultat inte kan jämföras med tidigare år. Från och med nästa år kommer jämförelse mellan mätningarna att bli möjlig.

För att reducera mätfelen har frågor, enkät och missiv konstruerats av ämneskunniga, enkätfrågekonstruktör och statistiker. Enkäten har testats av nio kommuner, samma kommuner som testade det nya insamlingssättet för 2016, vilka har lämnat värdefulla synpunkter.

De flesta frågorna i enkäten var obligatoriska att besvara. Logiska kontroller har lagts in i enkäten när det har varit möjligt. Det gäller bl.a. frågorna om antal handläggare (omräknat till årsarbetare) inom verksamhetsområdet *Ekonomiskt bistånd* och *Äldreomsorgen*. Till varje fråga i enkäten har det varit möjligt att skriva kommentarer. Kommentarer har varit ett viktigt underlag för bedömningen av mätfel. De inrapporterade svaren granskades på olika sätt. De kommentarer som uppgiftslämnarna skrivit i samband med respektive fråga gick igenom för att upptäcka om uppgiftslämnarna verkar ha uppfattat frågorna olika eller om det varit andra problem med frågorna. Denna granskning, ihop med fel i enkäten, har medfört att X indikatorer inte ingår i årets redovisningar. Se tabell 1.

Indikatorerna kan även ha kvalitetsbrister som inte upptäckts i granskningen. Flera av frågorna är sådana att kommunerna och stadsdelarna ska bedöma om den egna verksamheten uppfyller den nivå som beskrivs i frågan. Resultaten bygger på de svarandes tolkning av frågan och deras bedömning.

Tabell 1. Indikatorer som inte redovisas

Område	Indikator	Orsak
Samtliga områden	Information i olika format på kommunens webbplats: Information finns översatt (G1)	Kommunerna har i mycket hög utsträckning haft olika uppfattningar om huruvida automatiska översättningsverktyg, som finns tillgängliga på webben, tillgodoser översättningen av information på ett tillförlitligt sätt. Kommuner har svarat både ja och nej utifrån denna bedömning. Socialstyrelsen har i kontakt med kommuner som hört av sig under insamlingen förmedlat bedömningen att dessa verktyg inte motsvarar frågans syfte.
Äldreomsor-	Aktuell rutin om enkel fotunder-	Av kommunernas kommentarer framkom-

gen och kommunal hälso- och sjukvård	sökning varje år för personer med diabetes i ordinärt boende (G12 + G12b)	mer att kommunerna tolkar sitt ansvar enligt HSL på olika sätt. En del kommuner har också ingått avtal med landstinget om att dessa övertar det praktiska ansvaret för kommunal hälso- och sjukvård. Olika svarsalternativ har angetts med utgångspunkt från detta vilket innebär att svaren inte är tillförlitliga. Några kommuner anger också nej, men beskriver att de säkrar att detta genomförs för angivna patientgrupper på annat sätt än genom rutin.
	Aktuell rutin om enkel fotundersökning varje år för personer med diabetes i permanent särskilt boende enligt SoL (G12 + G12b)	Samma som ovan
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning, LSS	Information om insatser och hur man ansöker om insatser enligt LSS finns: – Översatt – på lättläst svenska – på teckenspråk – som talad information – som textfil (L1)	Av kommunernas kommentarer framkom att de besvarat frågan felaktigt för att komma vidare då svarsalternativet Nej saknades i enkäten.
Missbruks- och beroendevården	Använder standardiserade bedömningsmetoder för alla samt har samlad dokumenterad kunskap om behov där standardiserad bedömningsmetod inte kunnat användas (M5)	Av kommunernas kommentarer framkommer att frågan var tydlig och att de tolkat frågan och svarsalternativen på olika sätt.
Ekonomiskt bistånd	Genomförandeplanen har upprättats tillsammans med den enskilde för alla, Genomförandeplanen har undertecknats av den enskilde för alla, Genomförandeplanen har upprättats inom tre månader för alla, Genomförandeplanen har följts upp minst var tredje månad för alla (E9)	I enkätfrågan står det fel referensperiod. Datumangivelsen visar tre månader när det ska vara 12 månader (vilket står inom parentes). Då det inte går att veta vilken referensperiod kommunerna har svarat utifrån, publiceras inte resultat för indikatorn.
Våld i nära relationer	Erbjuder skyddat boende med biståndsbeslut till män med missbruks- och beroendeproblem som utsatts för våld av närstående (V7)	Bedömningen av svaren är att resultatet inte motsvarar det indikatorn avser att belysa, varför resultatet inte publiceras.
Krisberedskap	Rutin att krisberedskap ingår i kravspecifikationen vid upphandling av - Elevhem för barn med funktionsnedsättning och med behov av stöd och service (G29)	Socialtjänsten har inte ansvar för Elevhem för barn med funktionsnedsättning och med behov av stöd och service.
	Plan för evakuering - Elevhem för barn med funktionsnedsättning och med behov av stöd och service (G30)	Samma som ovan
	Plan för höga temperaturer - Elevhem för barn med funktionsnedsättning och med behov av stöd och service. (G31)	Samma som ovan

Svarsfrekvens

Av 316 kommuner och stadsdelar är det 289 som har besvarat enkäten. Det motsvarar en svarsfrekvens på 91 procent (se tabell 2).

Då webbenkäten bestod av flera (del-)enkäter för respektive verksamhetsområde fanns en initial fråga per enkät del om de kunde besvara frågorna inom verksamhetsområdet. Detta medför att antalet kommuner och stadsdelar som svarat per område skiljer från totala antal svarande på undersökningen. Högst svarsandel har verksamhetsområdena *Hemlöshet* samt *Socialtjänstens krisberedskap*. Detta beror på att indikatorerna för dessa verksamhetsområden baseras på frågor som ligger i den gemensamma delen där alla frågor var obligatoriska att fylla i. För övriga verksamhetsområden, där de kunde välja att inte besvara ett visst verksamhetsområde är svarsfrekvensen mellan 88 procent för verksamhetsområdet *Våld i nära relationer* och 90 procent för verksamhetsområdena *Stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning* och *Stöd och service till personer med funktionsnedsättning (LSS)*.

Tabell 2. Antal och andel svarande per verksamhetsområde

Område	Antal svarande	Andel svarande (procent)
Ekonomiskt bistånd	281	89
Hemlöshet	289	91
Socialtjänstens krisberedskap	289	91
Missbruks- och beroendevården	282	89
Sociala barn- och ungdomsvården	282	89
Stöd till personer med psykisk funktionsnedsättning (Socialpsykiatri)	283	90
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning (LSS)	283	90
Våld i nära relationer (tidigare Stöd till brottsoffer)	277	88
Äldreomsorgen	282	89
Totalt	289	91

Bortfall

Det är 27 kommuner och stadsdelar som inte har besvarat enkäten. Det motsvarar 9 procent av populationen (se tabell 3). Då socialtjänsten i Sverige är utsatt för ett starkt tryck på grund av flyktingkrisen gavs möjlighet att via länk avanmäla sig från att delta. Det var fyra kommuner och stadsdelar som svarade att de inte ville delta vilket motsvarar 1 procent. För kommuner och stadsdelar som har bortfall redovisas inte några uppgifter för respektive indikator.

Tabell 3. Beskrivning av bortfall

	Antal	Andel (procent)
Ej besvarade enkäter	23	8
Avanmälda	4	1
Totalt ej besvarade enkäter	27	9

Beräkningen av andel på storstadskommun-, läns och riksnivå har gjorts som om kommunerna och stadsdelarna med bortfall skulle ha svarat som de

kommuner och stadsdelar som har svarat i den redovisningsgruppen. Om kommuner och stadsdelar med bortfall avviker från övriga i redovisningsgruppen ger denna metod ett fel. För att inte riskera att felet blir för stort redovisas inte andelen för redovisningsgrupper där bortfallet överstiger 20 procent.

Bearbetning

Fel kan också uppstå vid bearbetningen av materialet. För att förhindra detta har bearbetningsprogram använts och resultaten har kontrollerats med avseende på rimlighet.

Register som uppgifter till indikatorer har inhämtats från

De övriga datakällor som använts som underlag för indikatorerna är:

- *Registret över socialtjänstinsatser till äldre och personer med funktionsnedsättning, Socialstyrelsen¹*
- *Registret över totalbefolkningen (RTB), Statistiska centralbyrån²*
- *Data om ordinarie licens för Barns behov i centrum (BBIC) har hämtats från Socialstyrelsens förteckning över vilka kommuner som har licens för BBIC.*

Jämförbarhet

Socialstyrelsen har publicerat öppna jämförelser inom socialtjänsten sedan 2007. Enkätfrågorna har omarbetats helt eller delvis sedan de föregående mätningarna avseende referensperiod, mätdatum, definitioner samt frågeformuleringar. Detta medför att jämförelser med tidigare publicerade resultat inte är möjlig.

Det nya insamlingssättet medför däremot att jämförelser kan göras mellan de olika verksamhetsområdena avseende vissa indikatorer. Vilka indikatorer som går att göra jämförelser med mellan verksamhetsområdena framgår av tabell 4.

¹<http://www.socialstyrelsen.se/register/socialtjanstregister/socialtjanstinsatsertillaldreochpersonermedfunktion snedsattning>

²http://www.scb.se/sv/_Vara-tjanster/Bestalla-mikrodata/Vilka-mikrodata-finns/Registret-over-totalbefolkningen-RTB/

Tabell 4. Jämförbarhet mellan verksamhetsområden inom socialtjänsten

Indikatorer som är jämförbara mellan flera verksamhetsområden i öppna jämförelser 2016

Namn på indikatorer som är jämförbara mellan områden	Ekonomiskt bistånd	Missbruk	Socialpsykiatri	Våld - vuxna	Våld - barn	Barn - och unga	Familjerätt	LSS - vuxna	LSS - barn	Äldre	Hemlöshet
Information i olika format på kommunens webbplats – lättläst svenska	X	X	X	X	X	X			X	X	
Information i olika format på kommunens webbplats – talad information	X	X	X	X	X	X			X	X	
Aktuell samlad plan för personalens kompetensutveckling	X	X	X	X	X	X		X	X	X	X
Standardiserade bedömningsmetoder: identifiera missbruk	X		X	X				X		X	X
Rutin indikationer på våldsutsatthet av närstående -vuxna	X	X	X	X		X	X	X	X	X	X
Brukarstyrd brukarrevision har genomförts		X	X								
Resultat från brukarstyrd brukarrevision har använts för att utveckla verksamheten		X	X								
Rutin om att ge information om SIP	X	X	X	X		X		X	X	X	X
Rutin om information att få kopia av journal	X	X	X	X		X		X	X	X	X
Aktuell rutin för hantering av skyddade personuppgifter	X	X	X	X		X		X	X	X	X
Använt resultat från systematisk uppföljning för att utveckla verksamheten	X		X	X		X		X	X	X	
Genomfört systematisk uppföljning med ett könsperspektiv	X	X	X	X		X		X	X	X	
Använt resultat från systematisk uppföljning med ett könsperspektiv för att utveckla verksamheten	X	X	X	X		X		X	X	X	
Aktuell överenskommelse om samverkan - vuxenpsykiatri	X			X				X			
Aktuell överenskommelse om samverkan - barn- och ungdomspsykiatri						X			X		

